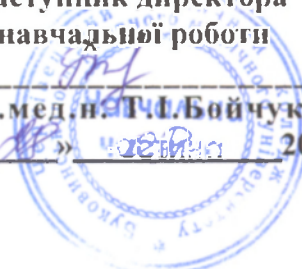

Чернівецький медичний коледж
Буковинського державного медичного університету
Кафедра медсестринства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник директора
з навчальної роботи

к.мед.н. Т.І.Бойчук

« 27 » серпня 2019р.

СИЛАБУС
Державної кваліфікаційної атестації

Курс – І

Спеціальність 223 Медсестринство

Галузь знань 22 Охорона здоров'я

Освітньо-професійна програма Сестринська справа

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

«Розглянуто»

Кафедра медсестринства

В.о. завідувача кафедри медсестринства

_____ к.мед.н. Новицька І.О.

Протокол № 2 від «27» серпня 2019 року

Чернівці 2019

Силабус «Державної кваліфікаційної атестації»
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Спеціальності 223 Медсестринство
Освітньо-професійної програми «Сестринська справа»
«27» серпня 2019 року – 35 с.

Розробники програми: к.мед.н. Кузик Ф.В., к.мед.н. Бойчук Т.І., к.мед.н.
Новицька І.О., к.мед.н. Попович Г.Б., к.мед.н. Герман Л.В., Вишньовський
І.О., Тофан Г.Д.

Силабус розглянуто на засіданні кафедри медсестринства
Протокол № 2 від «27» серпня 2019 року
В.о. завідувача кафедри медсестринства к.мед.н. Новицька І.О.

Ухвалено на засіданні Педагогічної ради
Чернівецького медичного коледжу БДМУ
Протокол № 1 від «28» серпня 2019 року.

Голова к.мед.н. Кузик Ф.В.

1. Загальні відомості

Назва	Державна кваліфікаційна атестація
Розробники програми	к.мед.н. Кузик Ф.В., к.мед.н. Бойчук Т.І., к.мед.н. Новицька І.О., к.мед.н. Попович Г.Б., к.мед.н. Герман Л.В., к.мед.н. Тащук І.В., магістр медсестринства Рошка В.М., Вишньовський І.О., Калмикова Н.І., Тофан Г.Д.
Контактний телефон	(0372)53-22-14
E-mail:	https://www. Chern_medcollege@ukr.net
Сторінка на сайті коледжу	https://www.medkol.cv.ua/sylabusy/ , http://medkol-moodle.net.ua/course/index.php?categoryid=23

2. Контактна інформація

Чернівецький медичний коледж БДМУ
Україна, 58001, м. Чернівці вул. Героїв Майдану, 60
Тел/факс: (0372)53-22-14
<https://www.medkol.cv.ua>
https://www.Chern_medcollege@ukr.net

3. Опис

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень, форма навчання	Характеристика
Кількість кредитів – 1	Галузь знань 22 Охорона здоров'я	Обов'язкова
	Спеціальність 223 МЕДСЕСТРИНСТВО	Курс підготовки (курс) - 1
Модулів – 1	Ступінь вищої освіти бакалавр	Семестр - 2
Загальна кількість годин – 30 год.	Форма навчання: денна	Вид контролю: <u>Державна кваліфікаційна атестація</u>

Примітка: 1 кредит ECTS – 30 год.

4. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра освітньо-професійної програми «Сестринська справа» спеціальності 223 Медсестринство здійснюється у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту, який складається з таких компонентів:

I – інтегрований тестовий іспит «Крок Б». Стандартизований інтегрований тестовий іспит «Крок Б» проводиться Екзаменаційною комісією Коледжу та Центром тестування професійної компетентності фахівців з вищою освітою напрямів підготовки «Медицина» і «Фармація» при Міністерстві охорони здоров'я України. Результати стандартизованого тестового ліцензійного інтегрованого екзамену «Крок Б» визначаються як «**склав**», «**не склав**».

II – практично-орієнтований іспит з клінічного медсестринства у внутрішній медицині, клінічного медсестринства в педіатрії, клінічного медсестринства в хірургії з виставленням середньої арифметичної оцінки за діючою у коледжі національною, 200-бальною та шкалою ECTS.

5. Політика Державної кваліфікаційної атестації

Державна кваліфікаційна атестація (надалі - ДКА) здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра проводиться після завершення навчання на відповідному рівні вищої освіти.

До ДКА допускаються студенти, які успішно виконали всі вимоги навчального плану зі спеціальності 223 Медсестринство і не мають академічної заборгованості.

Студент зобов'язаний в повному обсязі оволодіти компетентностями - комбінацією знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра освітньо-професійної програми «Сестринська справа» спеціальності 223 Медсестринство на певному рівні вищої освіти.

Успішним складанням Єдиного державного кваліфікаційного іспиту вважається успішне складання кожного компонента іспиту

Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти під час ДКА:

- самостійне виконання практичних завдань без використання зовнішніх джерел інформації;

- списування заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів);

- виконання всіх завдань є обов'язковим.

Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:

- дії у професійних і освітніх ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;

- дотримання правил внутрішнього розпорядку коледжу, принципів толерантності, доброзичливості та виваженості у спілкуванні зі студентами та викладачами;

- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

Політика щодо проведення Державної кваліфікаційної атестації здобувачів вищої освіти, оцінювання їх знань та перескладання:

- Екзаменаційна комісія (надалі ЕК) працює у строки, визначені графіком освітнього процесу на поточний навчальний рік;

- ДКА здійснюється відкрито і публічно;

- засідання ЕК проводиться за участю більше ніж половини її складу та обов'язкової присутності голови Екзаменаційної комісії;

- присутність здобувача вищої освіти на ДКА є обов'язковою;

- оцінку ДКА виставляє кожен член комісії;

- підсумкова оцінка з ДКА визначається як середня з позитивних оцінок за кожен вид екзаменаційних завдань;

- повторне складання ДКА з метою підвищення оцінки не дозволяється;

- засідання ЕК оформлюється протоколом;

- студенти, які не склали будь-який з компонентів ДКА, мають право повторно скласти іспит, але не більше одного разу протягом трьох років;

- у випадку неявки здобувача вищої освіти на ДКА з поважної причини, що підтверджується відповідними документами, йому може бути встановлена інша дата складання ДКА під час роботи ЕК, або створюється виїзна ЕК;

- у випадку неявки здобувача вищої освіти на ДКА з неповажної причини, у протоколі зазначається, що він є неатестований у зв'язку з неявкою на ДКА, з наступним відрахуванням з Коледжу;

- студенти, які не склали ДКА у зв'язку з неявкою без поважних причин або отримали незадовільну оцінку, мають право на повторну ДКА протягом трьох років після відрахування з Коледжу (у період роботи ЕК з відповідної спеціальності в строки визначені графіком її проведення), але не більше 1 разу за вказаний термін (3 роки);

6. Анотація до Державної кваліфікаційної атестації

Проведення ДКА регламентується навчальним планом, діючими наказами Міністерства освіти і науки та Міністерства охорони здоров'я України, Положенням про проведення Державної кваліфікаційної атестації в Чернівецькому медичному коледжі БДМУ.

ДКА є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми і завершальним етапом навчання для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти Спеціальності 223 Медсестринство освітньо-професійної програми «Сестринська справа», яка проводиться в II семестрі і є підсумком навчання в обсязі 60 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).

Державна кваліфікаційна атестація – форма проведення контролю екзаменаційною комісією програмних результатів навчання та оцінки сукупності знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих здобувачем вищої освіти у процесі освітньої діяльності за освітньо-професійною програмою, і визначення відповідності рівня та якості отриманої вищої освіти, вимогам стандартів рівня їх кваліфікації за спеціальністю.

Державна кваліфікаційна атестація студента здійснюється ЕК після завершення студентом навчання на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти з метою встановлення фактичної відповідності рівня підготовки вимогам освітньо-професійної програми. ЕК створюється щорічно, діє протягом навчального року та оцінює якісний рівень теоретичної та практичної підготовки здобувачів вищої освіти. Вирішує питання про присвоєння їм освітньої кваліфікації «бакалавр» та видачу відповідного державного документа (диплома).

7. Мета та завдання Державної кваліфікаційної атестації

1. Головна мета

Контроль Екзаменаційною комісією програмних результатів навчання та оцінка якості, сукупності знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих здобувачем вищої освіти у процесі освітньої діяльності за освітньо-професійною програмою «Сестринська справа», і встановлення фактичної відповідності рівня практичної підготовки до вимог Стандарту вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 223 «Медсестринство».

2. Основні завдання Державної кваліфікаційної атестації спрямовані на контроль програмних результатів навчання:

- комплексна перевірка та оцінка якості теоретичної та практичної фахової підготовки здобувачів вищої освіти, шляхом проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту (інтегрований тестовий іспит «Крок Б» та практично-орієнтований іспит з клінічного медсестринства у внутрішній медицині, клінічного медсестринства в педіатрії, клінічного медсестринства в хірургії);

- встановлення відповідності підготовки здобувачів вищої освіти вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики спеціальності 223 Медсестринство, галузі знань 22 Охорона здоров'я першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, виконання навчального плану;

- прийняття рішення про присвоєння здобувачам вищої освіти ступеня вищої освіти «бакалавр» з присвоєнням кваліфікації освітньої «бакалавр медсестринства» та кваліфікації професійної «бакалавр сестра медична»;

- розроблення пропозицій щодо подальшого поліпшення якості підготовки фахівців з відповідного напрямку підготовки (спеціальності).

8. У результаті вивчення навчальної дисципліни у здобувача вищої освіти мають бути сформовані *компетентності*:

Інтегральна: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності в галузі медсестринства та в освітньому процесі, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК 03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 04. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 05. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 06. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 08. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 09. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК 10. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 11. Здатність працювати в команді.

ЗК 12. Навички міжособистісної взаємодії.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК 1. Здатність застосовувати професійні та правові стандарти в повсякденній медсестринській практиці.

СК 2. Здатність розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності і визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях та станах.

СК 3. Задоволення потреб пацієнта/клієнта протягом різних періодів усього життя (включаючи процес вмирання) шляхом планування, допомоги і виконання медсестринських втручань, оцінки та корекції індивідуальних планів догляду, створених у співпраці з пацієнтом/клієнтом, особами, що доглядають, членами сім'ї та іншими медичними і соціальними працівниками.

СК 4. Застосовування медсестринських навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій для забезпечення пацієнтові/клієнтові гідного ставлення, приватності/інтимності/, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки.

СК 5. Здатність ефективно застосовувати сукупність медсестринських навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій для забезпечення догляду на основі холістичного (цілісного) підходу, враховуючи задоволення потреб пацієнта у комфорті, харчуванні, особистій гігієні та здатності особи задовольняти свої щоденні потреби.

СК 6. Здатність ефективно застосовувати сукупність медсестринських навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій при оцінці функціонального стану пацієнтів/клієнтів, підготовці їх до діагностичних досліджень та заборі біологічного матеріалу для лабораторних досліджень.

СК 7. Збереження власного здоров'я фахівця при здійсненні догляду, виконанні маніпуляцій та процедур, при переміщенні і транспортуванні пацієнта/клієнта.

СК 8. Профілактична діяльність медичної сестри, направлена на збереження і зміцнення здоров'я, попередження захворювань й інформування та навчання пацієнта та членів його родини.

СК 9. Здатність здійснювати організацію, впровадження та контроль медсестринського процесу в паліативній та хоспісній допомозі.

СК 11. Здатність проводити медичну та соціальну реабілітацію з метою відновлення здоров'я населення.

СК 12. Здатність орієнтуватися у визначенні групової належності лікарських засобів, особливостях їх фармакокінетики та фармакодинаміки.

СК 13. Здатність виявляти зв'язок клінічних проявів захворювань з результатами додаткових методів дослідження.

СК 14. Здатність організовувати та надавати невідкладну допомогу при різних гострих станах.

Здатність здійснювати організацію, впровадження та контроль медсестринського процесу.

9. Перелік компонентів та навчальні цілі практично-орієнтованого іспиту Державної кваліфікаційної атестації

Практично-орієнтований іспит Державної кваліфікаційної атестації складається з дисциплін: клінічне медсестринство у внутрішній медицині, клінічне медсестринство в хірургії, клінічне медсестринство в педіатрії.

9.1. У результаті вивчення навчальної дисципліни «Клінічне медсестринство у внутрішній медицині» студент повинен знати:

- нормативно-правові акти, документи МОЗ та МОН України;
- методи спілкування та міжособистісної взаємодії, роботи в команді;
- холістичну модель здоров'я та ознаки здоров'я;
- моделі сестринської справи з організації, впровадження та контролю медсестринського процесу;
- роль медсестри-бакалавра в системі охорони здоров'я: взаємозалежна – координована робота з медперсоналом; незалежна – самостійність дій у рамках медсестринського процесу, лідерства та менеджменту;
- будову та функції організму людини, його окремих органів та систем;
- основні зовнішні та внутрішні фактори впливу на здоров'я людини;
- роль причин і умов, спадковості і конституції, віку, реактивності та резистентності у виникненні хвороб;
- основні ознаки та механізми розвитку типових патологічних процесів при типовій терапевтичній патології внутрішніх органів;
- основні методи обстеження пацієнта, показання, протипоказання, правила підготовки до дослідження, основні показники;
- проблеми пацієнта та клінічні прояви типових захворювань та невідкладних станів при терапевтичній патології;
- сучасні програми медикаментозного лікування, основні показання та протипоказання до лікарських засобів, їх побічну дію згідно протоколів надання медичної допомоги;
- принципи профілактичних заходів, диспансеризації та реабілітації при захворюваннях внутрішніх органів при терапевтичній патології у пацієнтів різного віку, у тому числі похилого віку та з обмеженими можливостями;
- сучасні інноваційні технології та методи пошуку інформації.

Студенти повинен уміти:

- здійснювати медсестринський процес при типовій терапевтичній патології;
- відтворювати факти, терміни, методи і процедури, основні поняття, правила на принципах доказового медсестринства;
- застосовувати Стандарт вищої освіти, ідеї та концепції для розв'язання конкретних завдань в галузі знань «Охорона здоров'я» та повсякденній професійній діяльності;
- інтерпретувати причини, механізми розвитку та прояви типових патологічних процесів при найбільш поширених захворюваннях внутрішніх органів;
- оцінювати та аналізувати стан індивідуального та громадського здоров'я;
- оцінювати психологічні, когнітивні, функціональні можливості та потреби пацієнта;
- планувати та здійснювати аргументовані дослідження із проблематики діагностики та моніторингу стану здоров'я пацієнта;
- застосовувати новітні ефективні методики дослідження у внутрішній медицині та професійній діяльності;

- модифікувати організаційні та координувати професійні дії на основі майстерності з використанням методів, матеріалів, інструкцій та інструментів шляхом поєднання двох або більше навичок для виконання типових та нетипових втручань та завдань;
- надавати невідкладну медичну допомогу пацієнтам різних вікових груп в умовах ЗОЗ, домашніх умовах;
- аналізувати, робити висновки, прогнозувати перебіг хвороби на підставі клінічних та параклінічних методів досліджень та стандартизованих протоколів під час вимірювання результатів;
- формулювати медсестринський діагноз відповідно до NANDA;
- проводити профілактичні та реабілітаційні заходи.

9.2. У результаті вивчення навчальної дисципліни «Клінічне медсестринство в хірургії» студент повинен знати:

- нормативні документи МОЗ України, які регламентують роботу стаціонарів хірургічного профілю;
- основні принципи та завдання організації роботи медичних сестер-бакалаврів у відділеннях хірургічного профілю, умовах операційного блоку;
- хірургічний інструментарій, шовний матеріал та їх застосування;
- сучасні методи стерилізації, методи оцінки якості;
- види хірургічних втручань;
- вимоги техніки безпеки та виробничої санітарії при роботі у відділеннях хірургічного профілю, операційних блоках;
- заходи профілактики внутрішньолікарняної інфекції та інфекційної безпеки;
- мету, завдання та особливості медсестринського догляду за пацієнтами при різних видах оперативних втручань;
- принципи лікування та стандарти медсестринського догляду в відділеннях хірургічного профілю відповідно до патології;
- стандарти догляду за хворими, науково опрацьовані й апробовані на практиці, затверджені МОЗ України;
- принципи дієтотерапії в клініці хірургічних хвороб;
- основні принципи фармакотерапії;
- психологічні, етичні, соціальні та релігійні аспекти, концепції і принципи паліативної та хоспісної медичної допомоги.

Студент повинен уміти:

- здійснювати медсестринський процес при типовій хірургічній патології;
- виконувати медсестринські маніпуляції при хірургічній патології;
- проводити передопераційні медсестринські втручання щодо підготовки пацієнтів;
- проводити клініко-лабораторну оцінку гемостазіологічного стану пацієнта;
- встановлювати медсестринський діагноз, планувати та реалізовувати медсестринський процес відповідно до діючих Стандартів;
- планувати і здійснювати догляд за пацієнтами хірургічного профілю, використовуючи протоколи медсестринської діяльності;
- проводити медсестринську діагностику у випадках: гострого живота, погіршення стану пацієнта при хірургічній патології, ранніх та пізніх післяопераційних ускладненнях, внутрішній та зовнішній кровотечах, травмах, опіках та відмороженнях, килах, гнійно-запальних захворюваннях хірургічного генезу тощо.

9.3. У результаті вивчення навчальної дисципліни «Клінічне медсестринство в педіатрії» студент повинен знати:

- нормативно-правові акти, документи МОЗ та МОН України роботи медичної сестри бакалавра дитячого стаціонару та поліклініки, роботи з дітьми та їхніми родинами;
- структуру дитячих закладів охорони здоров'я та функціональні обов'язки медсестри бакалавра;

- анатоμο-фізіологічні особливості розвитку дітей різних вікових груп, топографію органів і систем організму в різні вікові періоди;
- біоелектричні і біохімічні процеси, що відбуваються в організмі дитини;
- основи регуляції фізіологічних функцій, принципи зворотного зв'язку, механізми кодування інформації в центральній нервовій системі;
- правила вигодовування доношених і недоношених дітей і розрахунок разової та добової кількості їжі;
- основні зовнішні та внутрішні фактори впливу на здоров'я дитини;
- загальні принципи класифікації дитячих захворювань;
- клінічну картину дитячих хвороб різних вікових груп, особливості їх перебігу, розвитку ускладнень;
- методи клінічного, лабораторного, інструментального обстеження дітей;
- календар профілактичних щеплень.

Студент повинен вміти:

- здійснювати медсестринський процес при типовій педіатричній патології;
- аналізувати фізичний, функціональний та нервово-психічний розвиток дитини залежно від віку;
- збирати анамнез вигодовування дитини різного віку та оцінювати його;
- визначати етіологічні та патогенетичні фактори найбільш поширених соматичних та інфекційних захворювань дитячого віку;
- проводити клінічне обстеження здорових і хворих дітей;
- класифікувати та аналізувати типову клінічну картину уражень основних органів та систем організму дитини та найбільш поширених дитячих інфекційних захворювань;
- робити висновок про фізичний та психомоторний розвиток дітей різного віку;
- розрахувати добовий та разовий об'єм їжі залежно від віку немовляти;
- складати медсестринський план обстеження дитини і трактувати дані лабораторних та інструментальних методів обстеження при типовому перебігу захворювання;
- обґрунтовувати основні принципи профілактики найбільш поширених захворювань дитячого віку;
- аналізувати граничні стани новонародженої дитини;
- надавати екстрену допомогу при основних невідкладних станах та демонструвати володіння навичками первинної реанімації новонародженого;
- проводити комплекс протиепідемічних заходів у вогнищі інфекційного захворювання і володіти принципами імунопрофілактики інфекційних захворювань у дітей;
- формулювати медсестринський діагноз відповідно до NANDA;
- оформляти медичну документацію.

10. Форми та система забезпечення якості сформованих компетентностей та результатів навчання

Програмними результатами навчання, визначеними ОПШ Сестринська справа спеціальністю 223 Медсестринство є:

ПРН 1. Проводити медсестринське суб'єктивне й об'єктивне обстеження різних органів, систем пацієнта та оцінювати отримані дані в умовах закладів охорони здоров'я, вдома, шляхом спілкування з пацієнтами різних вікових груп, їх родичами, хворою дитиною чи її батьками; уміти збирати скарги, анамнез захворювання та життя, алергологічний та епідеміологічний анамнез, оцінювати анамнестичні дані.

ПРН 2. Проводити медсестринську діагностику, виявляти та оцінювати проблеми пацієнта в умовах закладів охорони здоров'я, непередбачуваних обставин та вміти: виявляти дійсні проблеми пацієнта; оцінювати їх першочерговість, установлювати медсестринський діагноз.

ПРН 3. Планувати медсестринські втручання в умовах закладів охорони здоров'я, вдома, непередбачуваних обставин та вміти складати план медсестринських втручань для вирішення дійсних та супутніх проблем пацієнтів різного віку; здійснювати взаємозалежні медсестринські функції.

ПРН 4. Демонструвати вміння керувати медсестринським персоналом в умовах закладів охорони здоров'я та відповідно до посадових обов'язків з метою дотримання санепідрежиму вміти: проводити навчання молодшого медперсоналу з питань виконання функціональних обов'язків та ОП; контролювати роботу молодшого медперсоналу та дотримання ним правил техніки безпеки, виконання правил внутрішнього розпорядку персоналом та пацієнтами, дотримання заходів санігрежиму в палатах та медичних кабінетах.

ПРН 5. Здійснювати медсестринське адміністрування щодо підвищення ефективності роботи медичної установи та вміти: приймати управлінські рішення, забезпечувати їх виконання на основі застосування моделей медсестринського керівництва; забезпечувати виконання наказів та постанов з питань ОЗ; оволодіти функціональними обов'язками керівника медсестринських служб; знати порядок проведення ліцензування та акредитації закладів охорони здоров'я, лабораторій різного профілю.

ПРН 6. Забезпечувати здоровий психологічний мікроклімат у колективі, використовуючи принципи медсестринської етики та деонтології, правила міжособового спілкування та вміти: спілкуватися з пацієнтом та членами його сім'ї, медперсоналом; вирішувати етичні, деонтологічні проблеми в процесі роботи з пацієнтом та членами його родини; розглядати, аналізувати в колективі професійні помилки; проводити навчання для молодшого й технічного персоналу.

ПРН 7. Брати участь у забезпеченні спостереження за здоровим та перехворілим населенням, його реабілітації, ДО в умовах закладів охорони здоров'я, вдома, громаді та користуючись чинними наказами МОЗУ вміти: вести ДО населення; робити розрахунок та аналіз статистичних показників ефективності диспансеризації; проводити роз'яснювальну роботу серед пацієнтів різних диспансерних груп; вести облік груп здоров'я; розраховувати та оцінювати окремі показники комплексної дії мікроклімату на організм людини; визначати етапи медико-соціальної реабілітації пацієнта, завдання до кожного етапу; складати комплекс реабілітаційних заходів залежно від профілю, перебігу, періоду захворювання; проводити перепис дитячого населення.

ПРН 8. Виконувати медичні маніпуляції з метою забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму, стабілізації функціонального стану організму, особистої гігієни, харчування пацієнта.

ПРН 9. Демонструвати вміння ефективної професійної комунікації в усній, письмовій формах українською та іноземною мовами для реалізації академічної мобільності, ефективного обміну професійною інформацією.

ПРН 10. Застосовувати широкий спектр клінічних умінь й сучасних інноваційних діагностичних та лікувальних технологій з метою безпечного пацієнтоцентрованого догляду відповідно до клінічних протоколів та правових стандартів медсестринства.

ПРН 11. Інтерпретувати та враховувати у клінічній практиці особливості клінічної фармакокінетики, фармакодинаміки, побічної дії та взаємодії основних груп лікарських засобів.

ПРН 12. Виписувати, зберігати та використовувати основні параметри фармакокінетики фармакологічних засобів з метою їх раціонального призначення.

ПРН 13. Правильно організовувати зберігання та транспортування фармацевтичних товарів; прогнозувати можливі зміни їх хімічної структури та фізико-хімічних властивостей під впливом факторів зовнішнього середовища в процесі транспортування, зберігання та експлуатації.

ПРН 14. Вміти підготувати пацієнта, здійснити забір і скерування біологічного матеріалу на лабораторне та інструментальне дослідження.

ПРН 15. Використовувати прості і доступні під час масових обстежень і спостережень методи, апаратуру біохімічного аналізу, володіти найбільш поширеними методиками біохімічного обстеження організму людини.

ПРН 16. Проводити економічний аналіз у системі охорони здоров'я, зокрема системний аналіз основних проблем охорони здоров'я; здійснювати маркетингове дослідження ринку медичних послуг.

ПРН 17. Вміти оцінювати економічну ефективність у системі охорони здоров'я; аналізувати процес планування та фінансування в системі охорони здоров'я.

ПРН 18. Надавати екстрену долікарську медичну допомогу на підставі діагнозу гострого невідкладного стану, а також в надзвичайних ситуаціях у мирний та воєнний час.

ПРН 19. Практикувати застосування ефективних поведінкових стратегій на індивідуальному/сімейному/суспільному рівнях для покращення стану здоров'я шляхом впливу на спосіб життя та заохочення до самостійного догляду індивідуальних осіб та сімей.

ПРН 20. Своєчасно та належно вести медсестринську документацію відповідно до чинного законодавства, використовуючи необхідні комп'ютерні технології, здійснювати моніторинг та аналіз документації.

11. Міжпредметні зв'язки (пререквізити):

ретроспективні: українська мова за професійним спрямуванням, обстеження та оцінка стану здоров'я людини, клінічне медсестринство у професійній патології, клінічна фармакологія з токсикологією, біологічна хімія, психічне здоров'я та посттравматичний стресовий розлад, основи охорони праці в галузі, соціальна медицина.

12. Методи контролю Державної кваліфікаційної атестації (практично-орієнтований іспит)

При оцінюванні відповіді здобувача вищої освіти враховується наступне:

- вільне володіння терапевтичною, хірургічною, педіатричною термінологією;
- вміння застосовувати стратегію медсестринської допомоги пацієнтам при терапевтичній, хірургічній, педіатричній патології в умовах ЗОЗ та в домашніх умовах;
- вміння надавати екстрену долікарську медичну допомогу на підставі діагнозу гострого невідкладного стану;
- вміння застосовувати знання з медсестринського процесу в роботі з пацієнтами;
- вміння надавати рекомендації та планувати й проводити профілактичні, реабілітаційні заходи.

Контроль Державної кваліфікаційної атестації (практично-орієнтований іспит) передбачає вирішення однієї клінічної ситуаційної задачі (з клінічного медсестринства у внутрішній медицині, клінічного медсестринства в педіатрії, клінічного медсестринства в хірургії) та демонстрації виконання однієї практичної навички з кожної дисципліни, що виноситься на іспит.

13. Порядок та критерії оцінювання результатів Державної кваліфікаційної атестації (практично-орієнтований іспит)

Тривалість усної відповіді під час ДКА (практично-орієнтований іспит) одного студента, не повинна перевищувати 30 хвилин.

Виконання всіх екзаменаційних завдань під час іспиту є обов'язковим.

Оцінювання відповіді студента під час ДКА проводить кожен член Державної екзаменаційної комісії.

Незадовільна оцінка з одного з екзаменаційних завдань є підставою для виставлення незадовільної оцінки за ДКА в цілому.

Підсумкова оцінка з ДКА визначається як середня з позитивних оцінок за кожен вид екзаменаційних завдань.

Отримана на основі національних оцінок рейтингова оцінка в балах ECTS (200 балів) переводиться у європейські оцінки ECTS (A, B, C, D, FX, F).

Рішення ЕК про оцінювання знань, виявлених при складанні Державної кваліфікаційної атестації, а також про присвоєння студентам кваліфікації та видання випускникам дипломів (загального зразка чи з відзнакою) приймається на закритому засіданні ЕК відкритим голосуванням більшістю голосів членів комісії, які брали участь в її засіданні.

За однакової кількості голосів голос голови Екзаменаційної комісії є вирішальним.

Якщо відповідь студента на практично-орієнтованому іспиті не відповідає вимогам рівня атестації, ЕК ухвалює рішення про те, що студент не пройшов Державну кваліфікаційну атестацію і в протоколі засідання ЕК йому виставляється оцінка «незадовільно».

У випадку, якщо студент не з'явився на Державну кваліфікаційну атестацію (практично-орієнтований іспит) у протоколі зазначається, що він є неатестованим у зв'язку з неявкою на Державну атестацію.

Оцінювання на практично-орієнтованому іспиті є рейтинговим.

Критерії оцінювання визначаються за національною шкалою – «5», «4», «3», «2» та шкалою ECTS – A, B, C, D, E, FX, F (Табл.1, Табл.2).

Таблиця 1.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

<i>Сума балів за всі види освітньої діяльності</i>	<i>Оцінка ECTS</i>	<i>Оцінка за національною шкалою модульного контролю</i>
180 – 200	A	відмінно
165 - 179	B	добре
150 - 164	C	
135 - 149	D	задовільно
120 - 134	E	
70 - 119	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 69	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Таблиця 2.

Уніфіковані критерії оцінювання навчальних досягнень, знань та вмінь студентів

5 (відмінно)	A	Виставляється у випадку, коли студент володіє теоретичних матеріалом, вільно застосовує медичну термінологію, визначає механізм розвитку патології; планує методично правильно медсестринський процес відповідно до етапів: медсестринське обстеження пацієнта, визначення пріоритетних та потенційних проблем пацієнта, формулює медсестринський діагноз, планує медсестринські втручання та догляд за пацієнтом (виявляє пріоритети, визначає основну мету та обсяг медсестринських втручань, терміни та кінцеву оцінку результатів втручань); дає ґрунтовно точні відповіді без будь-яких навідних питань, без помилок і неточностей; вільно вирішує задачі та виконує методично правильно практичні завдання з дотриманням послідовності та етапів.
4,5	B	Студент має ґрунтовні знання, вміє застосовувати їх на

(дуже добре).		практиці, але може допустити деякі неточності, окремі помилки в формулюванні відповідей.
4 (добре)	C	Виставляється за умови, коли студент у повному об'ємі орієнтується в умові задачі, розуміє суть патологічного стану пацієнта, методично правильно і послідовно планує медсестринські втручання; відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематизовано, але допускає незначні помилки у викладенні матеріалу, проте на додаткові питання відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання.
3,5 (більш ніж задовільно)	D	Виставляється студентові на основі розуміння змісту задачі та при задовільному рівні пояснення медсестринських втручань. Студент спроможний вирішувати спрощені завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчуваючи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно.
3 (задовільно)	E	Студент недостатньо володіє теоретичним матеріалом, робить помилки при поясненні механізму розвитку патології, допускає помилки термінологічного визначення і пояснює їх на побутовому рівні. Пояснення задачі неточні, при плануванні медсестринських втручань порушена послідовність пріоритетності медсестринської допомоги. Не чітко і не послідовно демонструє практичні навички.
2 (незадовільно)	FX	Студент має фрагментарні знання. Не достатньо володіє термінологією, допускає суттєві помилки.
1 (незадовільно)	F	Студент повністю не знає програмного матеріалу, відмовляється відповідати.

Розподіл балів Державної кваліфікаційної атестації студентів при відповіді з кожної дисципліни практично-орієнтований іспит окриерії оцінювання за традиційною шкалою і в балах ECTS.

Таблиця 3.

Розподіл балів, які отримують студенти та критерії оцінювання практично-орієнтованого іспиту

Державна кваліфікаційна атестація (практично-орієнтований іспит)				
<i>Середні значення оцінювання державної атестації</i>				
<i>Структура атестації</i>	<i>«відмінно»</i>	<i>«добре»</i>	<i>«задовільно»</i>	<i>«незадовільно»</i>
<i>Клінічне медсестринство у внутрішній медицині</i>	80	65	50	0
<i>Клінічне медсестринство в педіатрії</i>	60	50	35	0
<i>Клінічне медсестринство в хірургії</i>	60	50	35	0
<i>Державна атестація</i>	200	165	120	0

Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за іспит – 200 балів.

Мінімальна кількість балів, яку може отримати студент за іспит – 120 балів

Порядок оцінювання навчальних досягнень студентів у балах ECTS і порядок перерахунку традиційних оцінок у рейтингові бали ECTS (табл.4).

Таблиця 4. Універсальна шкала перерахунку традиційних оцінок у рейтингові бали (200 балів)

Оцінка	Бали ECTS	Оцінка	Бали ECTS	Оцінка	Бали ECTS	Оцінка	Бали ECTS
5,00	200	4,18	167	3,35	134	2,52	101
4,98	199	4,15	166	3,32	133	2,50	100
4,95	198	4,12	165	3,30	132	2,47	99
4,93	197	4,10	164	3,27	131	2,45	98
4,90	196	4,07	163	3,25	130	2,42	97
4,88	195	4,05	162	3,22	129	2,40	96
4,85	194	4,02	161	3,20	128	2,37	95
4,83	193	4,00	160	3,17	127	2,35	94
4,80	192	3,98	159	3,15	126	2,32	93
4,77	191	3,95	158	3,12	125	2,30	92
4,75	190	3,92	157	3,10	124	2,27	91
4,73	189	3,90	156	3,07	123	2,25	90
4,70	188	3,87	155	3,05	122	2,22	89
4,68	187	3,85	154	3,02	121	2,20	88
4,65	186	3,82	153	3,00	120	2,18	87
4,63	185	3,80	152	2,97	119	2,17	86
4,60	184	3,77	151	2,95	118	2,15	85
4,58	183	3,75	150	2,92	117	2,10	84
4,55	182	3,72	149	2,90	116	2,07	83
4,53	181	3,70	148	2,87	115	2,05	82
4,50	180	3,67	147	2,85	114	2,02	81
4,48	179	3,65	146	2,82	113	2,00	80
4,45	178	3,62	145	2,80	112	1,97	79
4,43	177	3,60	144	2,77	111	1,95	78
4,42	176	3,57	143	2,75	110	1,92	77
4,38	175	3,55	142	2,72	109	1,90	76
4,4	174	3,52	141	2,70	108	1,87	75
4,32	173	3,50	140	2,67	107	1,85	74
4,30	172	3,47	139	2,65	106	1,82	73
4,28	171	3,45	138	2,62	105	1,8	72
4,25	170	3,42	137	2,60	104	1,77	71
4,22	169	3,40	136	2,57	103	1,75	70
4,20	168	3,37	135	2,55	102	1,72	69

Отримана на основі національних оцінок рейтингова оцінка в балах ECTS (200 балів) переводиться у європейські оцінки ECTS (A, B, C, D, FX, F, табл. 1-4).

Виставлення балів обов'язково супроводжується оцінювальними судженнями.

14. Навчально-методичне забезпечення

Підручники, посібники з дисциплін Державної атестації (у т. ч. електронний варіант, www.MOODLE)

Алгоритми практичних навичок відповідно до стандартів медсестринської діяльності (у т. ч. електронний варіант, www.MOODLE)

Кейс клінічних ситуаційних завдань з дисциплін Державної атестації (у т. ч. електронний варіант, www.MOODLE)

15. Перелік питань до Державної кваліфікаційної атестації

15.1. Клінічне медсестринство у внутрішній медицині

1. Вкажіть основні етапи медсестринського процесу та методи діагностики захворювань легень. Участь медичної сестри бакалавра при проведенні обстеження.

2. Вкажіть основні етапи медсестринського процесу з гострим та хронічним бронхітом. Клінічні та діагностичні критерії. Медсестринські втручання відповідно до протоколів та профілактика.

3. Вкажіть етапи медсестринського процесу при бронхіальній астмі. Клінічні та діагностичні критерії. Медсестринські втручання відповідно до протоколів та профілактика.

4. Проведіть диференційну діагностику між нападом бронхіальної астми та астматичним статусом. Медсестринські втручання для надання невідкладної допомоги.

5. Вкажіть основні діагностичні критерії астматичного статусу, клінічне обстеження, діагностика, стадії, принципи лікування відповідно до протоколів.

6. Вкажіть основні етапи медсестринського процесу при пневмонії. Клінічні та діагностичні критерії. Медсестринські втручання відповідно до протоколів та профілактика.

7. Вкажіть основні етапи медсестринського процесу при ексудативному плевриті. Клінічні та діагностичні критерії. Медсестринські втручання відповідно до протоколів та профілактика.

8. Обґрунтуйте діагностичне та лікувальне значення плевральної пункції на III етапі медсестринського процесу. Імовірні ускладнення при проведенні плевральної пункції

9. Вкажіть основні етапи медсестринського процесу при сухому плевриті. Медсестринське клінічне обстеження та втручання відповідно до протоколів, профілактика.

10. Проведіть диференційну діагностику бронхоектатичної хвороби та хронічного бронхіту. Медсестринські втручання залежно від періоду та перебігу хвороби.

11. Вкажіть основні етапи медсестринського процесу при абсцесі та гангрені легень. Клінічні та діагностичні критерії. Медсестринські втручання відповідно до протоколів та профілактика.

12. Вкажіть основні етапи медсестринського процесу при туберкульозі легень. Медсестринське клінічне обстеження та втручання відповідно до протоколів, профілактика.

13. Проаналізуйте ефективність специфічної та неспецифічної профілактики при туберкульозі легень на сучасному етапі реформування охорони здоров'я.

14. Проведіть диференційну діагностику клінічної картини пневмонії та туберкульозу легень.

15. Проведіть диференційну діагностику клінічної картини туберкульозу та раку легень.

16. Складіть план профілактичних заходів щодо боротьби з туберкульозом на принципах пацієнт-орієнтованого підходу.

17. Проаналізуйте основні причини ускладнень туберкульозу. Медсестринські втручання та невідкладна допомога залежно від періоду та перебігу хвороби.

18. Обґрунтуйте мету догляду за пацієнтом з пухлиною легень для запобігання розвитку ускладнень. Клінічні та діагностичні ознаки. Медсестринські втручання відповідно до протоколів та профілактика.

19. Вкажіть основні етапи медсестринського процесу при емфіземі легень, пневмосклерозі. Медсестринські втручання відповідно до протоколів та профілактика.

20. Вкажіть основні етапи медсестринського процесу при дихальній недостатності. Клінічні прояви, медсестринське обстеження та втручання відповідно до протоколів, профілактика.

21. Вкажіть основні етапи медсестринського процесу при пневмоконіозі. Медсестринські втручання згідно плану лікування, індивідуальних профілактичних та реабілітаційних заходів, викликаних впливом промислових аерозолів.

22. Проведіть диференційну діагностику між ревматичною хворобою та ревматоїдним артритом. Етіологія, патогенез, клінічні та діагностичні критерії.

23. Вкажіть основні етапи медсестринського процесу при ревматоїдному артриті, клінічні та діагностичні ознаки. Медсестринські втручання відповідно до протоколів та профілактика.

24. Вкажіть основні етапи медсестринського процесу при артеріальній гіпертензії. Медсестринські втручання відповідно до протоколів та профілактика.

25. Складіть алгоритм надання невідкладної допомоги при гіпертонічних кризах, варіанти перебігу, клінічні прояви.

26. Проаналізуйте імовірні ускладнення гіпертонічної хвороби та шляхи профілактики.

27. Вкажіть фактори ризику, форми, основні етапи медсестринського процесу при атеросклерозі. Основні принципи діагностики та лікування відповідно до протоколів. Немедикаментозні методи лікування та профілактика.

28. Вкажіть основні етапи медсестринського процесу при ішемічній хворобі серця. Форми, функціональні класи стенокардії, клінічні прояви, принципи лікування відповідно до протоколів.

30. Складіть алгоритм невідкладної допомоги при нападі стенокардії. Профілактика нападів.

31. Проведіть диференційну діагностику стенокардії та інфаркту міокарду. Клінічні прояви, методи діагностики, медсестринські втручання при наданні першої допомоги неускладненого інфаркту міокарда відповідно до протоколів.

32. Визначте атипові форми інфаркту міокарда. Клінічні прояви, диференціальна діагностика. Медсестринські втручання відповідно до протоколів.

33. Вкажіть ранні та пізні ускладнення інфаркту міокарда. Медсестринська допомога втручання.

34. Обґрунтуйте клінічні та діагностичні критерії гострої серцевої недостатності. Медсестринські втручання при серцевій астмі та набряку легень.

35. Обґрунтуйте клінічні та діагностичні критерії гострої судинної недостатності Непритомність. Причини, медсестринські втручання відповідно до протоколів та профілактика.

36. Обґрунтуйте клінічні та діагностичні критерії гострої судинної недостатності Колапс. Причини, медсестринські втручання відповідно до протоколів та профілактика.

37. Обґрунтуйте клінічні та діагностичні критерії гострої судинної недостатності Шок. Причини, медсестринські втручання відповідно до протоколів та профілактика.

38. Вкажіть основні етапи медсестринського процесу при хронічній недостатності кровообігу. Причини, медсестринські втручання відповідно до протоколів.

39. Проведіть аналіз та диференційну діагностику порушень серцевого ритму. Синусова тахікардія, брадикардія, екстрасистолія, миготлива аритмія.

40. Вкажіть основні етапи медсестринського процесу при гострому і хронічному гастриті. Причини, клінічні прояви, лікування відповідно до протоколів.

41. Проведіть диференційну діагностику виразкової хвороби шлунку та дванадцятипалої кишки. Етіологія, патогенез, клінічні синдроми, діагностичні критерії, медсестринські втручання та лікування відповідно до протоколів.

42. Складіть алгоритм надання невідкладної допомоги при ускладненій виразковій хворобі. Особливості перебігу, клінічні прояви.

43. Складіть алгоритм медсестринського процесу при раку шлунку. Етіологія, фактори ризику, клінічне обстеження, медсестринські втручання та лікування, профілактика.

44. Вкажіть основні етапи медсестринського процесу при ентероколіті. Участь медичної сестри бакалавра при проведенні обстежень.

45. Вкажіть основні етапи медсестринського процесу при хронічному панкреатиті. Етіологія, патогенез, клінічні прояви, медсестринські втручання.

46. Вкажіть основні етапи медсестринського процесу при хронічному гепатиті. Етіологія, патогенез, класифікація, основні клінічні синдроми, діагностичні критерії, медсестринські втручання відповідно до протоколів, диспансерне спостереження.

47. Вкажіть основні етапи медсестринського процесу при цирозі печінки. Етіологія, патогенез, класифікація, основні клінічні синдроми, діагностичні критерії, медсестринські втручання відповідно до протоколів, диспансерне спостереження.

48. Складіть алгоритм надання невідкладної допомоги при ускладненнях цирозу печінки. Особливості перебігу, клінічні прояви, медсестринські втручання.

49. Вкажіть основні етапи медсестринського процесу при хронічному холециститі. Етіологія, патогенез, класифікація, основні клінічні синдроми, діагностичні критерії, медсестринські втручання відповідно до протоколів, диспансерне спостереження.

50. Вкажіть основні етапи медсестринського процесу при жовчнокам'яній хворобі. Етіологія, патогенез, клінічні прояви печінкової коліки, обстеження, диспансерне спостереження, профілактика.

51. Вкажіть основні етапи медсестринського процесу при гострому і хронічному гломерулонефриті. Етіологія, патогенез, патоморфологічні зміни, клінічні та діагностичні критерії, перебіг. Медсестринські втручання відповідно до протоколів, профілактика, диспансерне спостереження за пацієнтами.

52. Проведіть диференційну діагностику гострого і хронічного пієлонефриту. Етіологія, патогенез, патоморфологічні зміни, клінічні та діагностичні критерії, перебіг. Медсестринські втручання відповідно до протоколів, профілактика, диспансерне спостереження за пацієнтами.

53. Вкажіть основні етапи медсестринського процесу при нирковокам'яній хворобі. Етіологія, патогенез, медсестринське клінічне обстеження, діагностичні критерії, принципи лікування відповідно до протоколів, профілактика.

54. Складіть алгоритм надання невідкладної допомоги при нападі ниркової коліки. Медсестринське обстеження та діагностичні критерії, принципи лікування відповідно до протоколів. Складіть алгоритм профілактичних заходів щодо попередження розвитку ускладнень при нирково-кам'яній хворобі.

55. Вкажіть основні етапи медсестринського процесу при нирковій недостатності. Причини, медсестринські втручання відповідно до протоколів та профілактика.

56. Проведіть диференційну діагностику гострої та хронічної ниркової недостатності. Особливості перебігу, стадії, основні клінічні синдроми.

57. Вкажіть показання та протипоказання до гемодіалізу, трансплантації нирки при гострій та хронічній нирковій недостатності. Види гемодіалізу. Медсестринські втручання у міждіалізний період.

58. Медсестринський процес при захворюваннях захворювань крові та органів кровотворення. Медсестринські втручання відповідно до протоколів та профілактика.

59. Проведіть диференційну діагностику гострої та хронічної постгеморагічної анемії. Етіологія, патогенез, клінічне обстеження, медсестринські втручання та профілактика.

60. Проведіть диференційну діагностику залізодефіцитної та мегалобластної анемії. Особливості перебігу, клінічні та діагностичні критерії та патоморфологічні зміни в загальному аналізі крові. Медсестринські втручання відповідно до протоколів.

61. Дайте характеристику гіпо- та апластичній анемії. Етіологія, патогенез, медсестринське клінічне обстеження, діагностичні критерії та патоморфологічні зміни в загальному аналізі крові. Медсестринські втручання відповідно до протоколів, профілактика.

62. Визначте основні етіологічні фактори гемолітичної анемії. Класифікація, патогенез, діагностичні критерії. Медсестринські втручання відповідно до протоколів, профілактика.

63. Вкажіть основні методи діагностики гемобластозів. Участь медичної сестри бакалавра при проведенні обстежень.

64. Проведіть диференційну діагностику гострого лейкозу та залізодефіцитної анемії. Етіологія, патогенез, патоморфологічні зміни в загальному аналізі крові. Медсестринське клінічне обстеження, діагностичні критерії загального дослідження крові, принципи лікування відповідно до протоколів.

65. Медсестринський процес, особливості перебігу хронічного мієлолейкозу. Медсестринські втручання та клінічне обстеження. Діагностичні критерії та картина крові.

66. Медсестринський процес, особливості перебігу хронічного лімфолейкозу. Клінічне обстеження та медсестринські втручання. Діагностичні критерії та картина крові.

67. Медсестринський процес, особливості перебігу лімфогранульоматозу. Клінічне обстеження та медсестринські втручання. Діагностичні критерії та картина крові.

68. Медсестринський процес, особливості перебігу при гемобластозах. Участь медсестри бакалавра у проведенні стерильної пункції, трепанобіопсії клубової кістки, пункції лімфатичних вузлів. Діагностичне значення цитологічного дослідження кісткового мозку та лімфатичних вузлів.

69. Вкажіть основні методи діагностики геморагічних захворювань. Участь медичної сестри бакалавра у проведенні лабораторних методів дослідження згортальної системи крові (коагулограма, тест Кумбса, час кровотечі за Дюке, симптом джгута, час зсідання крові, час рекальцифікації плазми, гепариновий час) для діагностики коагулопатій.

70. Дайте характеристику патогенезу, особливостей перебігу тромбоцитопенії. Клінічне обстеження, діагностичні критерії та картина крові. Медсестринські втручання відповідно до протоколів. Профілактика.

71. Вкажіть особливості перебігу гемофілії. Клінічне обстеження, діагностичні критерії та картина крові. Медсестринські втручання у разі виникнення ускладнень та профілактичні заходи.

72. Вкажіть особливості перебігу геморагічного васкуліту. Діагностичні критерії клінічних та параклінічних методів обстеження. Медсестринські втручання та профілактичні заходи.

73. Визначте основні етіологічні фактори та патогенетичні механізми ДВЗ-синдрому. Діагностичні критерії. Складіть алгоритм медсестринських втручань та профілактичних заходів.

74. Проведіть диференційну діагностику між дифузним токсичним волом та гіпотиреозом. Визначте основні клінічні та діагностичні критерії.

75. Складіть алгоритм медсестринських втручань при тиреотоксикозі. Вкажіть принципи профілактичних заходів.

76. Складіть алгоритм медсестринських втручань при гіпотиреозі. Вкажіть принципи профілактичних заходів.

77. Проведіть диференційну діагностику між дифузним токсичним волом та ендемічним зобом. Визначте основні клінічні та діагностичні критерії.

78. Проведіть диференційну діагностику між ендемічним зобом та гіпотиреозом. Визначте основні клінічні та діагностичні критерії.

79. Медсестринський процес, особливості перебігу цукрового діабету. Діагностичні критерії. Участь медичної сестри бакалавра у проведенні лабораторних методів дослідження вуглеводного обміну.

80. Складіть алгоритм медсестринських втручань та профілактичних заходів при цукровому діабеті.

81. Вкажіть етіологічні чинники, особливості перебігу, стадії, клінічні та діагностичні критерії цукрового діабету. Медсестринські втручання відповідно до протоколів.

82. Проведіть диференційну діагностику між гіперглікемічною та гіпоглікемічною комами. Визначте основні клінічні та діагностичні критерії.

83. Обґрунтуйте клінічні та діагностичні критерії виникнення ускладнень при цукровому діабеті. Причини, медсестринські втручання відповідно до протоколів та профілактика.

84. Складіть план медсестринських рекомендацій пацієнту щодо дієтотерапії та інсулінотерапії при цукровому діабеті.

85. Медсестринський процес, особливості перебігу, план медсестринського втручання щодо виявлення ожиріння. Причини, класифікація, симптоми та синдроми, діагностика.

86. Визначте основні причини та методи діагностики захворювань гіпофізу. Медсестринські втручання та профілактика

87. Вкажіть діагностичні критерії захворювань наднирників. Етіологія, клінічні прояви, медсестринські втручання та профілактика.

88. Вкажіть особливості перебігу склеродермії. Етіологія, патогенез, клінічні та діагностичні критерії. Медсестринське втручання відповідно до протоколів, прогноз.

89. Проведіть диференційну діагностику деформуючого остеоартрозу та ревматоїдного артриту. Медсестринські втручання при деформуючому остеоартрозі та прогноз.

90. Складіть план медсестринського втручання при подагрі. Причини, симптоми та синдроми, діагностика, прогноз.

91. Дайте характеристику медсестринському клінічному обстеженню при червоному вовчаку. Медсестринські втручання відповідно до протоколів, профілактика.

92. Проведіть диференційну діагностику подагри та деформуючого остеоартрозу. Медсестринські втручання при подагрі та прогноз.

93. Поясніть механізми розвитку алергозів та алергійних реакцій негайного типу.

94. Складіть алгоритм надання невідкладної допомоги при гострих алергійних хворобах.

95. Поясніть основні профілактичні заходи при кропив'янці. Клінічні та діагностичні критерії, невідкладна допомога.

96. Вкажіть основні клінічні прояви анафілактичного шоку. Медсестринське обстеження та невідкладна допомога, профілактика.

15.2. Клінічне медсестринство в педіатрії

1. Вкажіть особливості організації профілактичної та лікувальної допомоги дітям, обов'язки медсестри – бакалавра. Лікувально-профілактичні заклади.

2. Проаналізуйте анатомо-фізіологічні особливості новонародженої дитини

3. Вкажіть особливості морфологічні і функціональні особливості шкіри та підшкірної основи, кісткової та м'язової системи у дітей.

4. Проаналізуйте основні вікові анатомо-фізіологічні особливості органів дихання, органів серця і судин, органів сечової системи, системи крові у дітей та їх клінічне значення.

5. Дайте визначення поняттю „недоношеність”. Класифікація недоношених дітей за показником ”маса тіла при народженні” та співвідношенням фізичного розвитку та гестаційного віку.

6. Дайте оцінку морфологічної та нейро-функціональної зрілості недоношених дітей (за шкалою Балард).

7. Перерахуйте особливості терморегуляції недоношених дітей, методи профілактики гіпотермії.
8. Вкажіть етапи виходжування недоношених дітей. Принципи транспортування. Критерії виписки зі стаціонару.
9. Вкажіть особливості диспансерного спостереження за недоношеними дітьми в поліклініці.
10. Вкажіть профілактику анемії, лактазної недостатності, дисбактеріозу, рахіту у недоношених дітей.
11. Вкажіть принципи вигодовування недоношених новонароджених дітей. Вибір засобу годування в залежності від гестаційного віку та стану дитини.
12. Вкажіть причини затримки внутрішньоутробного розвитку плода. Особливості адаптації дітей зі ЗВУР та принципи виходжування.
13. Охарактеризуйте етіологічні, клінічні та лабораторні критерії діагнозу „асфіксії новонародженого”.
14. Охарактеризуйте прореспіраторний дистрес синдром у новонароджених.
15. Обґрунтуйте переваги природного вигодовування немовлят. Значення годування груддю для здоров'я дитини і матері. Прикорм, підгодовування та корекція харчування.
16. Вкажіть режим і харчування жінки-годувальниці. Вкажіть труднощі при годуванні грудьми. Профілактика гіпогалактії і маститу.
17. Вкажіть особливості харчування дітей віком після одного року. Контроль за харчуванням у дитячому дошкільному закладі
18. Охарактеризуйте клінічну картину найбільш поширених соматичних та захворювань дитячого віку. Хвороби пупка. Гемолітична хвороба та асфіксія новонароджених
19. Охарактеризуйте диференційну діагностику пологових травм та визначити основні клінічні симптоми внутрішньочерепної пологової травми у новонароджених .
20. Вкажіть етіологічні та патогенетичні фактори рахіту, спазмофілії, гіпервітамінозу D та білково-енергетичної недостатності.
21. Вкажіть основні причини та клінічні симптоми гострих розладів травлення у дітей раннього віку. Синдром кишкового токсикозу з ексикозом.
22. Охарактеризуйте типову клінічну картину хронічних розладів травлення у новонароджених.
23. Проведіть диференційну діагностику ексудативно-катарального, лімфатико-гіпопластичного і нервово-артритичного діатезу.
24. Вкажіть етіологічні та типову клінічну картину стоматитів у дітей. Профілактика захворювання.
25. Вкажіть функціональні порушення з боку органів травлення та імунної системи у дітей із дерматозами та глистяними інвазіями.
26. Проведіть диференційну діагностику пілоростенозу і пілороспазму у дітей.
27. Вкажіть етіологічні та патогенетичні фактори гострого гастриту, мальабсорбції, целіакії у дітей.
28. Вкажіть етіологічні та патогенетичні фактори гострих респіраторних захворювань верхніх дихальних шляхів (гострого назофарингіту, гострого фарингіту ,хронічного тонзиліту, гострого ларингіту, гострого бронхіту. гострого обструктивного бронхіту, рецидивуючого бронхіту.
29. Вкажіть особливості перебігу пневмонії у новонароджених і недоношених дітей
30. Вкажіть типову клінічну картину бронхіальної астми у дітей.
31. Визначте етіологічні фактори та гемодинаміку при найбільш поширених вроджених вадах серця (ВВС) у дітей (дефект міжшлуночкової перетинки (МШП), дефект міжпередсердної перетинки (МПП), тетрада Фалло, коарктація аорти, стеноз легеневої артерії, аортальний стеноз, транспозиція магістральних судин та відкрита артеріальна протока (ВАП).

32. Проведіть диференційну діагностику ревматизму, ендоміокарду, поліартриту, малої хореї у дітей.

33. Проведіть диференційну діагностику дефіцитних анемії, лейкемії та лімфом, гемофілії, тромбоцитопенії та тромбоцитопатій у дітей.

34. Вкажіть типову клінічну картину інфекцій сечової системи (цистит, пієлонефриту); гломерулонефриту, гострої та хронічної ниркової недостатності та дисметаболических нефропатій у дітей.

35. Вкажіть етіологічні та патогенетичні фактори цукрового діабету у дітей; дифузного токсичного зобу, гіпотиреозу, аутоімунного тиреоїдиту, ендемічного зобу, у дітей; різних клінічних форм патології росту, ожиріння, пубертатного диспитуїтаризму, різних форм

36. Вкажіть імунопрофілактику інфекційних хвороб. Календар профілактичних щеплень.

37. Проведіть диференційну діагностику респіраторних вірусних інфекцій. дихальний шляхів у дітей.

38. Визначте основні особливості ранньої туберкульозної інтоксикації та туберкулодіагностика у дітей.

39. Вкажіть типову клінічну картину дифтерії та рідкісні форми захворювання у дітей.

40. Вкажіть типову клінічну картину інфекційних дихальних шляхів (кашлюк, кір, краснуха, скарлатина, вітряна віспа епідемічний паротит).

41. Проведіть диференційну діагностику менінгококова інфекція у дітей.

42. Проведіть диференційну діагностику інфекційних хвороб що протікають з екзантемами.

43. Проведіть діагностику гострих кишкових інфекцій у дітей (дизентерія, Колі-ентерит, сальмонельоз). Вірусні гепатити. ВІЛ- інфекція у дітей.

44. Складіть алгоритм надання невідкладної допомоги при гострій дихальній недостатності.

45. Складіть алгоритм надання невідкладної допомоги при стенозуючому ларинготрахеїті.

46. Складіть алгоритм надання невідкладної допомоги при нападі бронхіальної астми. Астматичний стан.

47. Складіть алгоритм надання невідкладної допомоги при гіпертермічному синдромі.

48. Складіть алгоритм надання невідкладної допомоги при судомному синдромі.

49. Складіть алгоритм надання невідкладної допомоги при непритомності.

50. Складіть алгоритм надання невідкладної допомоги при колапсі.

51. Складіть алгоритм надання невідкладної допомоги при анафілактичному шоці.

52. Складіть алгоритм надання невідкладної допомоги при набряку Квінке

53. Складіть алгоритм надання невідкладної допомоги при гіперглікемічній комі.

54. Складіть алгоритм надання невідкладної допомоги при гіпоглікемічній комі.

55. Складіть алгоритм надання невідкладної допомоги при носовій кровотечі.

56. Складіть алгоритм надання невідкладної допомоги при легеневій кровотечі.

57. Складіть алгоритм надання невідкладної допомоги при шлунково-кишковій кровотечі.

58. Охарактеризуйте основні принципи охорони праці в педіатрії.

15.3. Клінічне медсестринство в хірургії

1. Вкажіть основні принципи надання хірургічної допомоги населенню України та її правові аспекти.

2. Назвіть види хірургічної допомоги.

3. В чому полягають особливості організації роботи медичних сестер в загальнохірургічному та спеціалізованих хірургічних відділеннях (торакальне; нейрохірургічне; урологічне; проктологічне; ендокринної та лапароскопічної хірургії; травматологічне тощо)?

4. Охарактеризуйте суть медсестринського процесу в хірургічних клініках.
5. Назвіть основні принципи медичної етики і деонтології в хірургічній клініці.
6. Охарактеризуйте структуру хірургічної клініки. В чому полягає організація роботи приймального відділення хірургічного стаціонару?
7. Проаналізуйте особливості санітарної обробки хворих з хірургічною патологією в приймальному відділенні.
8. Вкажіть особливості проведення антропометрії та термометрії хворого з гострою хірургічною патологією.
9. Які вимоги до особистої гігієни та одягу медперсоналу в хірургічному стаціонарі, вимоги до білизни та одягу хворих хірургічного профілю ви знаєте?
10. Перерахуйте основні принципи транспортування хворого з гострою хірургічною патологією до відділення та операційної.
11. Які основні принципи дотримання санітарно-гігієнічного режиму хірургічного відділення ви знаєте? Назвіть правила прибирання основних підрозділів хірургічного стаціонару.
12. Проаналізуйте особливості дотримання лікувально-охоронного режиму хірургічного відділення.
13. Охарактеризуйте види хірургічної інфекції. Що таке чиста та гнійна перев'язувальні? В чому полягає організація роботи гнійної перев'язувальної і особливості догляду за хворими з гнійною патологією?
14. Як проводиться утилізація перев'язувального матеріалу, забрудненого гнійними виділеннями?
15. Опишіть суть організації догляду за хворими з анаеробною інфекцією.
16. Назвіть основні антисептичні засоби.
17. Проаналізуйте механізм дії та методи застосування хімічних та біологічних засобів антисептики.
18. Охарактеризуйте будову операційного блоку і підтримання санітарно-гігієнічного режиму в операційній.
19. Перерахуйте різні види прибирання в операційній.
20. Назвіть засоби і методи обробки рук хірурга та операційного поля.
21. Визначте і класифікуйте методи стерилізації ріжучих, оптичних та загально-хірургічних інструментів.
22. Вкажіть основні методи стерилізації шовного матеріалу.
23. Проаналізуйте суть будови, принципу і режиму роботи автоклаву, правила безпеки при роботі з автоклавом.
24. Дайте визначення хірургічній маніпуляції та хірургічній операції.
25. Назвіть основні види оперативних втручань, опишіть етапи їх виконання.
26. Перерахуйте види хірургічного інструментарію.
27. Вкажіть основні види хірургічних швів.
28. Проаналізуйте основні етапи проведення плевральної пункції, абдоменцентезу, діагностичної пункції та обов'язки молодшого медичного персоналу по підготовці хворих до цих маніпуляцій.
29. В чому полягають основні задачі передопераційного періоду? Визначте принципи щодо передопераційної підготовки хворого.
30. Проаналізуйте схему підготовки до планового втручання.
31. Опишіть схему підготовки до ургентного втручання.
32. Назвіть різновиди клізм та особливості їх застосування у хірургічних хворих.
33. Визначте суть психологічної підготовки хворого до операції та роль в ній молодшого медичного персоналу.
34. Вкажіть на основні принципи догляду за хворими у післяопераційному періоді і профілактику можливих ускладнень.
35. Проаналізуйте види кровотечі та методи визначення крововтрати.

36. Дайте визначення стану важкості хворого з гострою крововтратою.
37. Назвіть методи тимчасової та остаточної зупинки кровотечі.
38. Які групи крові та резус-належність ви знаєте? Перерахуйте методи визначення групи крові та резус-фактора.
39. В чому полягають загальні правила переливання крові? Вкажіть необхідний перелік досліджень, який слід провести перед переливанням крові.
40. Вкажіть правила визначення макроскопічних якостей донорської крові.
41. Опишіть методику проведення гемотрансфузії.
42. Проаналізуйте види анестезії та обов'язки медичної сестри під час виконання інфільтраційної, провідникової та перидуральної анестезії.
43. Назвіть технічні засоби для виконання інгаляційного наркозу. Опишіть методику проведення ендотрахеального наркозу та роль медичної сестри.
44. В чому полягають найпростіші реанімаційні заходи: техніка виконання штучної вентиляції легенів та непрямого масажу серця?
45. Назвіть види ран. Що таке первинна хірургічна обробка рани?
46. Охарактеризуйте роль медичної сестри в організації хірургічної обробки гнійної рани. Вкажіть види вторинних швів.
47. Яка структура чистої і гнійної перев'язочних, роль медичної сестри в організації санітарно-гігієнічного режиму?
48. Перерахуйте сучасні методи обробки рук хірурга та операційної медичної сестри.
49. Назвіть способи обробки операційного поля.
50. Вкажіть основні інструменти та правила їх підбору для проведення венесекції, трахеостомії, плевральної пункції, первинної хірургічної обробки ран, лапароцентезу, скелетного витягання.
51. Назвіть антисептичні препарати для промивання гнійних ран. Опишіть методику промивання дренажних трубок, заміну дренажів хворому з гнійною ранною.
52. Назвіть види швів. Які основні правила їх накладання та зняття?
53. Проаналізуйте техніку виконання перев'язки хворому з чистою (операційною) ранною.
54. Які ушкодження м'яких тканин, черепа, грудної клітки ви знаєте? Назвіть заходи першої медичної допомоги постраждалим із закритими пошкодженнями.
55. Перерахуйте основні типи пов'язок та способи їх накладання.
56. Назвіть правила транспортування постраждалих із пошкодженнями м'яких тканин, черепа, грудної клітки. Які профілактичні заходи щодо попередження розвитку травматичного шоку, пневмотораксу, внутрішньої кровотечі необхідно застосувати?
57. Вкажіть ознаки переломів кісток та вивихів. Проаналізуйте суть надання першої допомоги при переломах та застосування засобів транспортної іммобілізації.
58. Назвіть методи визначення площі ураження і важкості стану пацієнта з опіком.
59. Які обов'язки медичної сестри щодо забезпечення інфузійної терапії для пацієнта в стані опікового шоку?
60. Вкажіть ознаки відмороження, опишіть суть надання першої допомоги постраждалому з відмороженням.
61. Дайте характеристику гострим гнійним захворюванням м'яких тканин, їх різновидам та основним клінічним ознакам.
62. Проаналізуйте оцінку стану важкості хворого при гнійних захворюваннях м'яких тканин.
63. Назвіть дії медичної сестри при консервативному та оперативному лікуванні абсцесів, флегмони, фурункулів, карбункулів, гідраденіту, маститу, бешихи, лімфаденіту, лімфангоїту, парапроктиту.
64. Охарактеризуйте гостру специфічну інфекцію. Визначте роль медичної сестри в лікувальних програмах при газовій анаеробній гангрені, правцеві, дифтерії рани, сибірці.
65. Назвіть способи профілактики правця, дифтерії, сибірки, газової гангрені.

66. Перерахуйте основні ознаки некрозу, гангрени, виразки, стороннього тіла.
67. Вкажіть способи обробки некротизованих та виразкових ділянок м'яких тканин.
68. Проведіть підбір інструментарію для проведення ампутації кінцівки.
69. Проаналізуйте роль медичної сестри в забезпеченні призначеного лікування хворих з різними видами некрозу, гангрени, виразок, нориць, стороннім тілом.
70. Вкажіть невідкладну допомогу при ураженні електричним струмом, обмороженні, термічних опіках.

16. Перелік практичних навичок

16.1. Клінічне медсестринство у внутрішній медицині

1. Скласти план санітарно-освітньої роботи у відділенні, в лікарні.
2. Скласти алгоритм санітарно-просвітницької роботи при певній патології та надавати рекомендації.
3. Здійснювати медсестринський процес у загальних та спеціалізованих терапевтичних стаціонарах.
4. Застосовувати суб'єктивний метод при проведенні медсестринського обстеження пацієнта.
5. Застосовувати об'єктивний метод при проведенні медсестринського обстеження пацієнта.
6. Застосовувати огляд при проведенні медсестринського обстеження пацієнта.
7. Застосовувати пальпацію при проведенні медсестринського обстеження пацієнта.
8. Застосовувати перкусію при проведенні медсестринського обстеження пацієнта із захворюваннями органів дихання.
9. Застосовувати перкусію при проведенні медсестринського обстеження пацієнта із захворюваннями органів дихання.
10. Застосовувати перкусію при проведенні медсестринського обстеження пацієнта із захворюваннями органів кровообігу.
11. Застосовувати аускультацию при проведенні медсестринського обстеження пацієнта із захворюваннями органів дихання.
12. Застосовувати аускультацию при проведенні медсестринського обстеження пацієнта із захворюваннями органів кровообігу.
13. Застосовувати перкусію при проведенні медсестринського обстеження пацієнта із захворюваннями органів дихання.
14. Застосовувати пальпацію при проведенні медсестринського обстеження пацієнта із захворюваннями органів травлення.
15. Застосовувати суб'єктивні та об'єктивні методи дослідження при реалізації медсестринського процесу при захворюваннях сечової системи.
16. Застосовувати суб'єктивні та об'єктивні методи дослідження при захворюваннях сечової системи.
17. Застосовувати суб'єктивні та об'єктивні методи дослідження при реалізації медсестринського процесу при захворюваннях ендокринної системи.
18. Застосовувати суб'єктивні та об'єктивні методи дослідження при реалізації медсестринського процесу при захворюваннях кровотворної системи.
19. Застосовувати суб'єктивні та об'єктивні методи дослідження при реалізації медсестринського процесу при захворюваннях опорно-рухового апарату.
20. Ставити медсестринський діагноз згідно з таксономії сестринських діагнозів NANDA.
21. Скласти план діагностики захворювань легень.
22. Проводити клінічне та діагностичне обстеження пацієнта з метою виявлення симптомів та синдромів захворювання органів дихання.
23. Визначати діагностичні критерії захворювань органів дихання.

24. Планувати та реалізовувати медсестринські втручання відповідно до протоколів лікування, та профілактичні заходи.
25. Обґрунтувати попередній діагноз.
26. Визначати показання, протипоказання та асистувати лікарю при проведенні плевральної пункції.
27. Визначати показання, протипоказання та асистувати лікарю при проведенні, абдомінальної пункції.
28. Визначати показання, протипоказання та асистувати лікарю при проведенні стернальної пункції.
29. Визначати показання, протипоказання та асистувати лікарю при проведенні бронхоскопії.
30. Визначати показання, протипоказання та асистувати лікарю при проведенні гастрофібродуоденоскопії.
31. Визначати показання, протипоказання та асистувати лікарю при проведенні колоноскопії.
32. Визначати показання, протипоказання та асистувати лікарю при проведенні ректороманоскопії.
33. Визначати основні обов'язки та права, особливості роботи медичної сестри-бакалавра кардіологічного відділення.
34. Виявляти основні причини, симптоми та синдроми захворювань серцево-судинної системи.
35. Вміти проводити клінічне обстеження (опитування, огляд, пальпацію, перкусію, аускультацию) пацієнтів при захворюваннях органів кровообігу.
36. Обґрунтовувати попередній сестринський та клінічний діагноз при захворюваннях органів кровообігу.
37. Проводити диференційну діагностику між подібними захворюваннями органів кровообігу.
38. Зіставляти клінічні прояви з результатами інтерпретації основних показників лабораторних досліджень при захворюваннях органів кровообігу: крові, сечі тощо.
39. Зіставляти клінічні прояви з результатами інтерпретації основних показників електрокардіологічного дослідження, проб з навантаженням, гіпоксичних проб тощо
40. Надавати невідкладну допомогу при виникненні критичних станів при захворюваннях органів кровообігу: гіпертензивній кризі, стенокардії, гострому коронарному синдромі, інфаркту міокарда, кардіогенному шоці, екстрасистолії, гострій серцевій недостатності (серцевій астмі та набряку легень), гострій судинній недостатності (колапсі, непритомності), хронічній серцевій недостатності.
41. Планувати медсестринські профілактичні та лікувальні заходи при визначених захворюваннях органів кровообігу.
42. Надавати рекомендації щодо дієтичного харчування, реабілітаційних заходів при захворюваннях органів кровообігу.
43. Планувати та реалізовувати правила техніки безпеки, охорони праці під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, кисневими балонами; під час обстеження, виконання маніпуляцій, забору біологічного матеріалу для дослідження тощо.
44. Планувати та реалізовувати основні принципи організації та методи лікувально-профілактичної допомоги пацієнтам терапевтичного профілю.
45. Визначати основні обов'язки та права, особливості роботи медичної сестри-бакалавра пульмонологічного відділення.
46. Вміти виявляти основні причини, механізми розвитку, симптоми та синдроми захворювань органів дихання.
47. Володіти методиками клінічного обстеження (опитування, огляд, пальпацію, перкусію, аускультацию) пацієнтів з патологією органів дихання.

48. Планувати та реалізовувати медсестринські втручання щодо лікування та профілактики захворювань дихальної системи.
49. Застосовувати основні принципи медичної етики та деонтології під час роботи з пацієнтами та колегами.
50. Зіставляти клінічні прояви з результатами інтерпретації основних показників досліджень загального аналізу мокротиння, бактеріологічного дослідження мокротиння, спірографії, дані рентгенологічних досліджень, бронхографії.
51. Надавати невідкладну допомогу при виникненні критичних станів при захворюваннях органів дихання.
52. Планувати медсестринські профілактичні та лікувальні заходи при визначених захворюваннях органів дихання.
53. Надавати невідкладну допомогу в разі нападу бронхіальної астми, астматичному статусі, легеневої кровотечі, задишці, сухому та вологому кашлі, аспірації блювотних мас, гіпертермічному синдромі.
54. Проводити диспансерне спостереження, реабілітаційні заходи, профілактику при певних захворюваннях органів дихання.
55. Визначати основні обов'язки та права, особливості роботи медичної сестри-бакалавра гастроентерологічного відділення.
56. Виявляти основні причини, симптоми та синдроми захворювань травної системи.
57. Проводити клінічне медсестринське обстеження (опитування, огляд, пальпацію, перкусію, аускультацию) пацієнтів при захворюваннях органів травлення.
58. Обґрунтовувати попередній сестринський та клінічний діагноз при захворюваннях органів травлення.
59. Проводити диференційну діагностику між подібними захворюваннями органів травлення.
60. Зіставляти клінічні прояви з результатами інтерпретації основних показників лабораторних досліджень при захворюваннях органів травлення: крові, сечі, випорожнень, шлункового та дуоденального вмісту тощо.
61. Зіставляти клінічні прояви з результатами інтерпретації основних показників додаткових досліджень: рентгенологічних, УЗД, ендоскопічних, рН-метрії тощо.
62. Надавати невідкладну допомогу при виникненні критичних станів при захворюваннях органів травного каналу: абдомінальному больовому синдромі, шлунковій та кишковій кровотечі, печінковій кольці, перфорації, блюванні, кровотечі з варикозно розширених вен стравоходу, печінковій недостатності, печінковій комі.
63. Планувати медсестринські профілактичні та лікувальні заходи при визначених захворюваннях органів травлення.
64. Надавати рекомендації щодо дієтичного харчування, реабілітаційних заходів при захворюваннях органів травлення.
65. Визначати основні обов'язки та права, особливості роботи медичної сестри-бакалавра нефрологічного відділення.
66. Виявляти основні причини, симптоми та синдроми захворювань нирок та органів сечовиділення.
67. Проводити клінічне медсестринське обстеження (опитування, огляд, пальпацію, перкусію, аускультацию) пацієнтів при захворюваннях нирок та органів сечовиділення.
68. Обґрунтовувати попередній сестринський та клінічний діагноз при захворюваннях нирок та органів сечовиділення.
69. Проводити диференційну діагностику між подібними захворюваннями нирок та органів сечовиділення.
70. Зіставляти клінічні прояви з результатами інтерпретації основних показників лабораторних досліджень при захворюваннях нирок та органів сечовиділення: крові, сечі (загального, за Нечипоренком, Зимницьким) тощо.

71. Зіставляти клінічні прояви з результатами інтерпретації основних показників додаткових досліджень при захворюваннях нирок та органів сечовиділення: рентгенологічних, УЗД, ендоскопічних тощо.

72. Надавати невідкладну допомогу при виникненні критичних станів при захворюваннях нирок та органів сечовиділення: нирковій кольці, гострій затримці сечі, нирковій еклампсії, симптоматичній гіпертензії, гострій та хронічній нирковій недостатності.

73. Планувати медсестринські профілактичні та лікувальні заходи при визначених захворюваннях нирок та органів сечовиділення.

74. Надавати рекомендації щодо дієтичного харчування, реабілітаційних заходів при захворюваннях нирок та органів сечовиділення.

75. Визначати основні обов'язки та права, особливості роботи медичної сестри-бакалавра гематологічного відділення.

76. Виявляти основні причини, симптоми та синдроми захворювань крові та органів кровотворення.

77. Проводити клінічне медсестринське обстеження (опитування, огляд, пальпацію, перкусію, аускультацию) пацієнтів при захворюваннях крові та органів кровотворення.

78. Обґрунтовувати попередній сестринський та клінічний діагноз при захворюваннях крові та органів кровотворення.

79. Проводити диференційну діагностику між подібними при захворюваннях крові та органів кровотворення.

80. Зіставляти клінічні прояви з результатами інтерпретації основних показників лабораторних досліджень при захворюваннях крові та органів кровотворення.

81. Зіставляти клінічні прояви з результатами інтерпретації основних показників додаткових досліджень при захворюваннях крові та органів кровотворення: рентгенологічних, УЗД, ендоскопічних тощо.

82. Асистувати лікарю при проведенні пункцій: стернальної, трепанобіопсії клубової кістки, лімфатичних вузлів.

83. Надавати невідкладну допомогу при виникненні критичних станів при захворюваннях крові та органів кровотворення: гемолітичному кризі, геморагічному синдромі, гіпертермічному та інтоксикаційному синдромі.

84. Планувати та реалізовувати медсестринські профілактичні та лікувальні заходи при визначених захворюваннях крові та органів кровотворення.

85. Надавати рекомендації щодо дієтичного харчування, реабілітаційних заходів при захворюваннях крові та органів кровотворення.

86. Визначати основні обов'язки та права, особливості роботи медичної сестри-бакалавра ендокринологічного відділення.

87. Виявляти основні причини, симптоми та синдроми захворювань ендокринної системи.

88. Проводити клінічне медсестринське обстеження (опитування, огляд, пальпацію, перкусію, аускультацию) пацієнтів при захворюваннях ендокринної системи.

89. Обґрунтовувати попередній сестринський та клінічний діагноз при захворюваннях ендокринної системи.

90. Проводити диференційну діагностику між подібними захворюваннями та патологічних станах ендокринної системи.

91. Зіставляти клінічні прояви з результатами інтерпретації основних показників лабораторних досліджень при захворюваннях ендокринної системи.

92. Зіставляти клінічні прояви з результатами інтерпретації основних показників додаткових досліджень при захворюваннях ендокринної системи: рентгенологічних, УЗД, основного обміну тощо.

93. Надавати невідкладну допомогу при виникненні критичних станів при захворюваннях ендокринної системи: гіперглікемічній та гіпоглікемічній комі,

гіперосмолярній комі, тиреотоксичній комі, мікседематозній комі, адисоновій кризі, наднирниковій недостатності.

94. Планувати та реалізовувати медсестринські профілактичні та лікувальні заходи при визначених захворюваннях ендокринної системи.

95. Надавати рекомендації щодо дієтичного харчування, реабілітаційних заходів при захворюваннях крові та органів кровотворення.

96. Надавати невідкладну допомогу при виникненні критичних станів при алергічних станах: анафілактичному шоці, бронхоспазмі та набряку Квінке, кропивянці.

97. Визначати характерні ознаки пневмоконіозу, оцінювати рентгенологічну картину та аналізувати особливості результатів спірографії.

98. Проводити медсестринський процес та здійснювати сестринські втручання згідно плану лікування, індивідуальних профілактичних та реабілітаційних заходів, викликаних впливом промислових та побутових аерозолів та отруйних речовин.

99. Скласти план диспансерного спостереження за пацієнтами із професійним захворюванням.

100. Контролювати лікувально-охоронний та санітарно-протиепідемічний режим у структурних підрозділах лікувально-профілактичних закладів.

101. Координувати роботу та навчати підлеглий медичний персонал складним навичкам догляду за пацієнтами, реалізації плану медсестринських втручань та оцінки ефективності медсестринського процесу.

102. Застосовувати у своїй професійній діяльності чинні накази МОЗ України та контролювати виконання їх підлеглим персоналом.

16. 2. Клінічне медсестринство в педіатрії

1. Аналізувати показники роботи соматичного відділення і стан надання лікувально-профілактичної допомоги дитячому населенню району, робити висновки і надавати рекомендації щодо їх поліпшення.

2. Аналізувати показники роботи діяльності педіатричної служби.

3. Скласти план спостереження і провести диспансерний нагляд за хворим на ту чи іншу патологію.

4. Зібрати повний анамнез життя й хвороби дитини.

5. Провести цілеспрямоване клінічне медсестринське обстеження дитини.

6. Оцінити фізичний, статевий і нервово-психічний розвиток дитини використовуючи таблиці центильних та сигнальних стандартів.

7. Розрахувати склад, об'єм та режим раціонального харчування для дітей першого року життя з урахуванням виду вигодовування.

8. Визначити показання до госпіталізації за профілем та організувати її.

9. Зібрати медсестринський анамнез у дітей при різних захворювань.

10. Провести первинний туалет новонародженого.

11. Оцінити стан новонародженої дитини при народженні.

12. Оцінити тяжкість асфіксії за шкалою Апгар.

13. Скласти алгоритм невідкладної допомоги при асфіксії новонародженого.

14. Проводити пероральну регідратацію дітей при ексикозі.

15. Демонструвати володіння навичками первинної реанімації новонародженого.

16. Провести ранню діагностику дисплазії кульшових суглобів та природженого звиху стегна.

17. Скласти план необхідного обстеження хворого і провести диференційну діагностику зі схожими нозологічними формами.

18. Вміти користуватися необхідною медичною апаратурою й інструментарієм (апаратом для вимірювання артеріального тиску, інгалятором, електровідсмоктувачем та інше).

19. Визначати основні показники діяльності серцево–судинної та дихальної систем (пульсу, артеріального тиску, дихання) в дітей.
20. Аналізувати результати інструментальних, лабораторних методів дослідження різних органів та систем у здорових і хворих дітей.
21. Провести орієнтовний розрахунок основних антропометричних показників для дитини будь-якого віку.
22. Визначати віковий період дитини з урахування анатомо- фізіологічних особливостей.
23. Оцінити вікову відповідність режиму дня, харчування та догляду.
24. Інтерпретувати найбільш інформативні ознаки уражень нервової системи при об'єктивному і лабораторному дослідженні хворого.
25. Проводити об'єктивне дослідження шкіри, підшкірної основи з урахуванням особливостей методики обстеження у дітей.
26. Проводити медсестринське обстеження органів дихання з врахуванням вікових особливостей дитини.
27. Проводити суб'єктивне та об'єктивне обстеження хворої дитини і інтерпретувати стан органів сечовиділення.
28. Проводити суб'єктивне та об'єктивне обстеження органів ендокринної системи з урахуванням особливостей методики у дітей.
29. Збирати анамнез і виявити дані, що вказують на зміни з боку імунної системи та системи крові у дитини.
30. Пояснювати особливості енергетичного, білкового, вуглеводного, ліпідного, водного, мінерального та кислотно-лужного обміну в дітей.
31. Проводити суб'єктивне та об'єктивне обстеження у дітей з порушеннями обміну речовин.
32. Оцінювати та проводити профілактичні заходи прогресуванню гіпогалакції у матері.
33. Інтерпретувати результати аналізу крові і сечі у здорових дітей різного віку.
34. Визначати симптоми ураження мозкових оболонок у дітей.
35. Давати рекомендації щодо дієтотерапії при дистрофіях у дітей.
36. Визначати основні показники діяльності серцево–судинної та дихальної систем (пульсу, артеріального тиску, дихання) в дітей.
37. Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у клініці дитячих хвороб.
38. Визначати необхідний обсяг лабораторних (загальних, біохімічних, імунологічних), інструментальних (рентгенологічних, ультразвукових та інших) та спеціальних методів дослідження, організувати їх своєчасне виконання та оцінити їх результати.
39. Володіти сучасними технологіями медикаментозного забезпечення лікувального процесу.
40. Інтерпретувати показники клініко-анамнестичного, інструментального та лабораторного дослідження.
41. Налагоджувати інфузійну терапію з розрахунком складових частин залежно від конкретної клінічної ситуації.
42. Проводити венепункцію та налагоджувати інфузійну терапію.
43. Визначати групу крові за системою АВО, знати показання до переливання крові і її препаратів.
44. Проводити трансфузію крові і попереджувати її можливі ускладнення.
45. Визначати стан пацієнта, надавати невідкладну допомогу, проводити реанімаційні заходи (закритий масаж серця, штучне дихання, зовнішня зупинка кровотечі, профілактика та лікування шоку різного походження, промивання шлунку при отруєнні та інше).

46. Зупинити зовнішню кровотечу; надати догоспітальну допомогу при внутрішніх кровотечениях; визначити об'єм втрати крові при гострих кровотечениях та вирішити питання про характер та об'єм замісної терапії.
47. Проводити катетеризацію сечового міхура дітям.
48. Визначати особливості та ускладнення промивання шлунка у дітей.
49. Проводити пульсоксиметрію та оцінку її показників.
50. Проводити експрес-діагностику гострих інфекційних хвороб ШКТ з використанням тест-систем.
51. Оцінювати стан дитини перед проведенням щепленням та в ранньому післявакцинальному періоді.
52. Складіть індивідуальний календар щеплень.
53. Проводити активну імунізацію (введення вакцини АКДП і АДП-анатоксину, поліомієлітної, корової, паротитної, проти краснухи, гепатиту В).
54. Проводити діагностичну пробу Манту.
55. Проводити введення протидифтерійної сироватки.
56. Надавати невідкладну допомогу при судомах у дітей.
57. Надавати невідкладну допомогу при гіпертермії у дітей.
58. Надавати невідкладну допомогу при дихальній недостатності.
59. Надавати невідкладну допомогу при астматичному статусі.
60. Надавати невідкладну допомогу при набряку легень.
61. Надавати невідкладну допомогу при гострій судинній недостатності у дитини.
62. Надавати невідкладну допомогу при приступі пароксизмальної тахікардії.
63. Надавати невідкладну допомогу при шлунково-кишковій кровотечі, що супроводжує виразкову хворобу.
64. Надавати невідкладну допомогу при синдромі блювоти у дітей.
65. Вести правильно медичну документацію.

16.3. Клінічне медсестринство в хірургії

1. Проводити суб'єктивне дослідження. Заповнювати історію хвороби.
2. Проводити об'єктивне обстеження: огляд хворого, пальпацію, перкусію, аускультацию.
3. Здійснювати підрахунок частоти дихання, реєстрацію даних в історії хвороби.
4. Надавати екстрену долікарську допомогу при легеневій кровотечі.
5. Надавати екстрену долікарську допомогу при бронхоспазмі.
6. Проводити плевральну пункцію(на фантомі).
7. Визначати пульс , його характеристики, реєструвати дані в історії хвороби.
8. Вимірювати артеріальний тиск, надавати йому характеристики, реєструвати дані в температурному листку.
9. Надавати екстрену долікарську допомогу при гіпертонічному кризі.
10. Надавати екстрену долікарську допомогу при больовому нападі.
11. Надавати екстрену долікарську допомогу при кардіогенному шоці.
12. Надавати екстрену долікарську допомогу при серцевій астмі.
13. Демонструвати техніку промивання шлунка(на фантомі).
14. Проводити фракційне зондування шлунка.
15. Проводити дуоденальне зондування.
16. Демонструвати техніку проведення сліпого зондування (тюбажа) (на фантамі).
17. Демонструвати техніку введення газовивідної трубки (на фантамі).
18. Брати випорожнення для лабораторного дослідження: копрологічного, бактеріологічного, на приховану кров, яйця гельмінтів.
19. Проводити підготовку пацієнта до ультразвукового дослідження печінки.
20. Проводити підготовку хворого, оснащення для проведення абдомінальної пункції.

21. Надавати екстрену долікарську допомогу при стравохідній, шлунковій, кишковій кровотечі.
22. Надавати екстрену долікарську допомогу при перфоративній виразці.
23. Надавати невідкладну долікарську допомогу при печінковій кольці.
24. Надавати невідкладну долікарську допомогу при печінковій комі.
25. Проводити підготовку пацієнта та взяття сечі для загального дослідження.
26. Проводити підготовку пацієнта та взяття сечі для дослідження за Зимницьким, Амбурже, Нечипоренко, Аддіс-Каковським.
27. Проводити взяття сечі для визначення глюкози.
28. Проводити катетеризацію сечового міхура м'яким катетером.
29. Проводити промивання сечового міхура.
30. Надавати невідкладну допомогу хворому при нирковій кольці.
31. Здійснювати догляд за хворими з гострою та хронічною нирковою недостатністю.
32. Надавати невідкладну допомогу в принципі лікування та особливості сестринського догляду при гострих анеміях, лейкозах.
33. Здійснювати інсулінотерапію: користуватися інсуліновим шприцом, проводити розрахунок дози інсуліну для введення його звичайним шприцом, особливості введення інсуліну.
34. Надавати невідкладну допомогу хворому при гіпоглікемічній і гіперглікемічній комі.
35. Надавати невідкладну допомогу хворому при анафілактичному шоці.
36. Демонструвати техніку виконання внутрішньошкірної імунологічної проби на туберкульоз (проба Манту) на фантомі.
37. Демонструвати техніку виконання скарифікаційної і внутрішньошкірної проби на чутливість організму до лікарського препарату (на фантомі).

17. ПЕРЕЛІК ІНФОРМАЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ

Перелік літератури

17.1. Клінічне медсестринство у внутрішній медицині

1. Антропова Т.О. Обстеження та визначення стану здоров'я. - Київ «Медицина», 2006. – 234 с.
2. Затурофф М. Симптоми внутренних болезней: Цветной атлас. Пер. С англ.. – М.: Практика, 1997. – 439 с.
3. Медсестринство у внутрішній медицині: підручник / О.С. Стасишин, Н.Я. Іванів, Г.П. Ткачук та ін. – К.: ВСВ «Медицина», 2010. – 536 с.
4. Медсестринство в терапії: Підручник/ За заг. ред. М.І. Шведа, Н.В. Пасечко. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2004. – 546 с.
5. Медсестринство у внутрішній медицині: навч. посіб. / М.Б.Шегедин, І.Ф. Шкляр, Л.М., Подносова Л.П., Дацко О.Т., О.Т.Шавала. – К.: Медицина», 2009. – 176 с.
6. Москаленко В.Ф. Пропедевтика внутрішніх хвороб. – К. Книга плюс, 2007. – 450 с.
7. Основи медичних знань та методи лікування за Девідсоном. / За ред. К.Р.Едварда, І.А.Д.Бавчера. – Т.1, Т.2. - Київ: «Кобза». – 1994. – 288 с.
8. Панчишин М.В. «Азбука електрокардіографії». – Львов. – 1996. – 15 с.
9. Пропедевтика внутрішніх хвороб з доглядом за терапевтичними хворими / За заг. ред. д.м.н., проф.А.В.Єпішина. – ТернопільУкрмедкнига, 2003. – 467 с.
10. Пропедевтика внутрішніх хвороб / За ред. Ю.І.Децика. – Київ.: «Здоров'я», - 1998. – 546 с.
11. Сімейна медицина: у 3 книгах. — Книга 2. Симптоми і синдроми в клініці внутрішніх хвороб: підручник (ВНЗ IV р. а.) / Л.С. Бабінець, О.М. Барна, С.В. Білецький та ін.; за ред. О.М. Гиріної, Л.М. Пасієшвілі. – Медицина, 2016. – 456 с.
12. Середюк Н.М., Вакалюк І.П. Внутрішня медицина. Терапія: підручник. – К.: Медицина, 2010. – 66 с.

13. Яворський О.Г. Основи внутрішньої медицини. - К «Здоров'я», 2000. – 456 с.
14. Основи медсестринства: підручник (ВНЗ I–III р. а.) / В.М. Лісовий, Л.П. Ольховська, В.А. Капустник. - 3-є вид., переробл. і допов. – Медицина, 2011. – 912 с.
15. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи. Підручник / Н.В. Пасечко, М.О.Лемке, П.Є Мазур. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2016. – 544 с.
16. Лойко В.В. Філософія, суть та зміст сестринської справи. – Полтава, 1999. – 43 с.

17.2. Клінічне медсестринство в педіатрії

1. Клінічне медсестринство в педіатрії: підручник (ВНЗ I—III р. а.) / В.С. Тарасюк, Н.В. Титаренко, І.В. Паламар та ін.; за ред. В.С. Тарасюка. — 2-е вид., переробл. і допов. – К.: Медицина, 2010. - 200 с.
2. Чеботарьова В.Д., Майданник В.Г. Пропедевтична педіатрія. – К., 2001. – 578 с.
3. Практикум з пропедевтичної педіатрії з доглядом за дітьми / Під ред. Майданник В.Г., Дука К.Д., Бурлай В.Г. – К.: Знання України, 2002. – 367 с.
4. Педиатрия: Учебник для студентов высших мед. Учеб. Заведений 3-4- уровней аккредитации. 2-е изд., испр.; и доп. / В.Г. Майданник; – Харьков: Фолио, 2002.- 1125 с.
5. Ткаченко С.К., Поцюрка Р.І. Педіатрія. - К.:Здоров'я. - 2000. - 520 с.
6. Дитячі хвороби: підручник За ред. В.М. Сидельникова. - К.: Здоров'я, 1999. – 734 с.
7. Невідкладні стани в педіатрії: навчальний посібник. (ВНЗ I—II р. а.) / Р.І. Поцюрко, Л.С. Леськів, М.М. Монастирська та ін. - 6-е вид., переробл. і допов. - К.: В СВ "Медицина", 2010. – 200 с.
8. Тарасюк В.С. та інш. Медсестринство в педіатрії. - К.: - "Здоров'я" 2003. – 323 с
9. Педіатрія: навч. посіб. За ред. В.С. Тарасюка, І.Ю. Андрієвського. - К.: Медицина, 2009. – 312 с.
10. Практикум з педіатрії в модулях: навч. посіб. Н.О. Курдюмова, Т.Г. Поліщук. - К.: Медицина, 2011. - 160 с.
11. Педіатрія з курсом інфекційних хвороб та основами імунопрофілактики: підручник За ред. С.К. Ткаченко, Р.І. Поцюрка. - К.: Медицина, 2011. - 552 с.
13. Практикум з педіатрії О.Н. Бура, В.С. Тиномирова, М.П., О.І. Юрхін. - К.: Здоров'я, 1995. – 192 с.

17.3. Клінічне медсестринство в хірургії

Перелік літератури

1. В. С.Тарасюк, А. О. Новицький, Л. А. Новицька „Клінічне медсестринство в хірургії”.- Київ: "Медицина", 2006. - 354 с.
2. Склярів Є.Я., Пирогова В.І. Громадське здоров'я і громадське медсестринство. - К.: Здоров'я, 2001. - 256 с.
3. Сестринська справа (за ред. проф. Шевчука М.Г.). К. – Здоров'я, 2004. - 494 с
4. Сестринское дело (учебное пособие под ред. проф. А.Ф.Краснова). - Самара: Перспектива, 2008 р. - 365с.
5. Гребенев А.Л., Шептулин А.А., Основы общегухода за больными." - М: Медицина. 2001 - 356 с.
6. Касевич Н.М., Практикум із сестринської справи.- Сімферополь: Таврида, 2005. - 248 с.
7. Никула Т.Д., Шевчук С.Г., Мазниченко Л.Г., Новікова Т.Г. Загальний догляд за хворими: посібник для самостійного освоєння практичних навичок студентами медичних вузів.-К: ЦМК з ВМО МОЗ України, КМІ, 2002. - 186 с.
8. Кулачек, Р.І. Сидорчук, В.Д. Фундюк, Б.І.Шумко та співавт. Основи хірургічної практики. Чернівці: Видавництво Буковинської державної медичної академії, 2001. – 132 с.

9. Сестринська справа (навчальний посібник під ред. проф. М.Г.Шевчука). - Київ, Здоров'я, 2004 р. – 493 с.
10. Скрипниченко Д.Ф. "Хірургія» - К.: Здоров'я, 2002. - 317 с.
11. Стручков В.И. Общая хирургия. - М.: Медицина, 2008. - 480 с.
12. Касевич Н.М., Практикум із сестринської справи. - Сімферополь: Таврида, 2005 - 248 с.
13. Губенко І.Я., Шевченко О.Т., Бразолій Л.П., Апшай В.Г. Медсестринський процес: Основи сестринської справи та клінічного медсестринства. - К.: Здоров'я, 2001. - 208 с.
14. Інструкція з профілактики внутрішньолікарняного та професійного зараження ВІЛ-інфекцією (витяг з наказу МОЗ України № 120 від 25.05.2003 р.).
15. Кіт О.М., Ковальчук О.Л., Пустовойт Г.Т. Медсестринство в хірургії. - Тернопіль: Укрмедкнига, 2002. - 496 с.
16. Ковальчук О.Л., Сабадишин Р.О., Маркович С.В. Медсестринство в хірургії. - Тернопіль: Укрмедкнига, 2002. - 480 с.
17. Навчальний посібник з хірургії в модулях: навч. посібн. / За ред. Л.М. Ковальчука. - К.: Медицина, 2009.
18. Роздольський І.В. Невідкладні стани в хірургії: підручник, 2-ге вид., стер. - К.: Медицина, 2009. - 144 с.
19. Сабадишин Р.О., Гашинський І.В., Маркович О.В. Коледжна хірургія. - Рівне, 2003. - 783 с.
20. Хірургія / Хіміч С.Д., Герич І.Д., Сипливий В.О. та ін.; за ред. С.Д. Хіміча. - К.: Здоров'я, 2004. – 376 с.
21. Хірургія: підручник / О.Ю. Усенко, Г.Б. Білоус, Г.Й. Путинцева. - К.: Медицина, 2010. - 400 с.
22. Шегедин М.Б., Шустакевич С.Ф. Медсестринство в хірургії: навч. посібн. - К.: Медицина, 2008. - 120 с.
23. Ваврик Ж.М. Лекція з хірургії. - Тернопіль: Укрмедкнига, 2000. - 444 с.
24. Жученко С.П., Желіба М.Д., Хіміч С.Д. Загальна хірургія. - К.: Здоров'я, 2001. - 488 с.
25. Інфекційний контроль у медичних закладах: навч. посіб. / За заг. кер. Губенко І.Я. - Черкаси, 2003. - 44 с.
26. Касевич Н.М. Практикум із сестринської справи: навч. посібн. - К.: Здоров'я, 2005. -464 с.
27. Ковальчук Л.Я. та ін. Анестезіологія, реаніматологія та інтенсивна терапія невідкладних станів: навч. посібн. - Тернопіль: Укрмедкнига, 2003. - 324 с.
28. Надахівська Н.І. Посібник з хірургії. - К.: Здоров'я, 2001.- 136 с.
29. Олійник П.В., Гасюк Г.Д. Медичні інструменти. - Львів: Світ, 2006. - 152 с.
30. Трубніков В.Ф. Військово-польова хірургія. - Харків: Вид-во ХДМУ, 2005. -376 с.
31. Чепкий Л.П., Ткаченко Р.О. Анестезіологія, реаніматологія та інтенсивна терапія: підручник. - К.: Вища шк., 2004. - 334 с.
32. Черенько М.П. Загальна хірургія з доглядом за хворими. - К.: Здоров'я, 2000.- 616 с.

17.4. Електронні ресурси:

1. Мультимедійне забезпечення лекцій та семінарських занять.
2. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII (ст. 16). [Електронний ресурс] – режим доступу http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T141556.html.
3. Наказ МОН України від 05.12.18р. № 1344. «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 223 «Медсестринство» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти». [Електронний ресурс] – режим доступу

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/223-medsestrinstvo-bakalavr.pdf>

4. Наказ МОЗ України від 01.06.2013 р. «Про затвердження протоколів медичної сестри (фельдшера, акушерки) з догляду за пацієнтом та виконання основних медичних процедур та маніпуляцій». [Електронний ресурс] – режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/go/v0460282-13>.

5. Реєстр медико-технологічних документів. [Електронний ресурс] – режим доступу <https://dec.gov.ua/mtd/home/>

6. Галузеві стандарти та клінічні настанови. [Електронний ресурс] – режим доступу https://dec.gov.ua/cat_mtd/galuzevi-standarti-ta-klinichni-nastanovi/

7. Пропедевтика внутрішніх хвороб з доглядом за терапевтичними хворими / За заг. ред. д.м.н., проф. А.В.Єпішина. – Тернопіль: Укрмедкнига, - 2003. – 467 С. [Електронний ресурс] – режим доступу http://kingmed.info/knigi/Vnutrennie_bolezni/book_67/Propedevtika_vnytrishnih_hvorob_z_dogladom_za_terapevtichnimi_hvorimi-Epishin_AV-2001-djvu.

8. Внутрішня медицина – Навчальні матеріали онлайн. [Електронний ресурс] – режим доступу https://pidruchniki.com/77840/meditsina/vnutrishnya_meditsina.

9. Функціональна діагностика у фізичному вихованні і спорті. Навчальний посібник / Маліков М.В., Богдановська Н.В., Святий А.В. Запорізький національний університет – Навчальні матеріали онлайн. [Електронний ресурс] – режим доступу <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/07/Malikov-M.-V.-ta-inshi-Funktsionalna-diagnostika-u-FV-i-sporti.pdf>

10. Основи діагностики, лікування та профілактики основних хвороб органів травлення. Навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів III – IV рівнів акредитації, Запорізький державний медичний університет, кафедра внутрішніх хвороб №1 – Навчальні матеріали онлайн. [Електронний ресурс] – режим доступу

http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/3987/3/17_Osnovy-diagn-lik-ta-prof-osn-hv-organiv-travlennja.pdf

11. Методи променевої діагностики. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів III – IV рівнів акредитації, Запорізький державний медичний університет, кафедра урології, променевої діагностики і терапії – Навчальні матеріали онлайн. [Електронний ресурс] – режим доступу <http://dspace.zsmu.edu.ua/handle/123456789/8023>

12. Пропедевтика внутрішньої медицини. Навчально-методичний посібник до практичних занять та самостійної роботи студентів з внутрішньої медицини. Запорізький державний медичний університет, кафедра загальної практики-сімейної медицини та внутрішніх хвороб – Навчальні матеріали онлайн. [Електронний ресурс] – режим доступу http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/1060/1/15Pos_Prop_VN_2kurs_stom.pdf

13. Збірка лекцій для студентів з дисципліни «Медсестринство у внутрішній медицині» - 315 с. [Електронний ресурс] – режим доступу <https://vseosvita.ua/library/zbirka-leksij-dla-studentiv-z-disciplini-medsestrinstvo-u-vnutrisnij-medicini-61304.html>

14. Касевич, Н.М. К Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: підручник / Н.М. Касевич. — 2-е видання, виправлене — К. : Медицина, 2009. — 424 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://bmedcol.edu.ua/wp-content/uploads>

15. Ковальова О.М., Сафаргаліна-Корнілова Н.А., Герасимчук Н.М. Деонтологія в медицині: підручник. Харків, 2014.– 258 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://repo.knmu.edu.ua/bitstream/.pdf>

16. Клінічне медсестринство в педіатрії: підручник (ВНЗ I—III р. а.) / В.С. Тарасюк, Н.В. Титаренко, І.В. Паламар та ін.; за ред. В.С. Тарасюка. — 2-е вид., переробл. і допов. — К.: Медицина, 2010. — 200 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.medpublish.com.ua/>

17. Медсестринство в хірургії. Практикум / Сабадишин Р. О., Маркович О. В. та ін.

Published on Mar 17, 2017 [Електронний ресурс]. Режим доступу:
<https://issuu.com/novaknyha/docs/>

18. О.М.Кіт, О.Л.Ковальчук, Г.Т.Пустовойт «Медсестринство в хірургії», Тернопіль,
«Укрмедкнига» 2001. [Електронний ресурс]. Режим доступу:
<http://intranet.tdmu.edu.ua/data/books/Kit-sestry.pdf>